

České vysoké učení technické v Praze

Fakulta biomedicínského inženýrství

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2016

Dana Prchalová

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Příčiny, záminky, strategie a metody globálního terorismu

Bakalářská práce

Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**

Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

Autor práce: **Dana Prchalová**

Vedoucí práce: **Ing. Břetislav Čupr**

Kladno 2016

CZECH TECHNICAL UNIVERSITY IN PRAGUE

FACULTY OF BIOMEDICAL ENGINEERING

Department of Health Care Disciplines and Population Protection

Causes, Pretences, Strategies and Methods of Global terrorism

Bachelor Thesis

Study Programme: Population Protection

Branch of study: Planning and Management of Crisis Situation

Author: **Dana Prchalová**

Thesis advisor: Ing. Břetislav Čupr

Kladno 2016

Z a d á n í   b a k a l á ř s k é   p r á c e

Student: **Dana Prchalová**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Příčiny, záminky, strategie a metody globálního terorismu**
Téma anglicky: Causes, Pretences, Strategies and Methods of Global Terrorism

Zásady pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude zhodnocení možných způsobů boje proti globálnímu terorismu.

Teoretické část se bude věnovat problematice globálního terorismu. Bude definována odborná terminologie vztahující se k tématu. U vybraných teroristických skupin budou ukázány principy jejich fungování. Budou zmíněna potenciální teroristická ohrožení pro Českou republiku.

V praktické části bude proveden rozbor vybraných teroristických útoků, u kterých budeme porovnávat použité metody a strategie teroristů. Budou hledána specifika jednotlivých útoků i zásahů bezpečnostních složek. V závěru budou srovnány možné způsoby boje proti globálnímu terorismu ve vybraných státech a v České republice.

Seznam odborné literatury:

- [1] ŘEHÁK, David, Vybrané aspekty soudobého terorismu, MO ČR- Avis, 2008, ISBN 978-80-7278-443-1
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ, Světový terorismus, Svojtka&Co., 2001, ISBN 80-7237-340-4
- [3] EICHLER, Jan, Terorismus a války v době globalizace, : Karolinum, 2010, ISBN 978-80-246-1790-9

zadání platné do: 11.09.2017
Vedoucí: Ing. Břetislav Čupr

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 23.02.2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem **Příčiny, záminky, strategie a metody globálního terorismu** vypracovala samostatně a použila k tomu úplný výčet citací použitých pramenů, které uvádím v seznamu přiloženém k bakalářské práci.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně 20. května 2016

.....

Dana Prchalová

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala mému vedoucímu Ing. Břetislavovi Čuprovi za cenné rady, které mi po celou dobu zpracování bakalářské práce poskytoval, za kritické, ale konstruktivní připomínky, za jeho vstřícnost a trpělivost.

ABSTRAKT:

V této práci jsem se zaměřila na problematiku globálního terorismu. Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, a to na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou popsány strategie a metody současného terorismu, které jsou představeny na konkrétních případech teroristických skupin. Součástí práce je i představení bezpečnostních dokumentů České republiky. V praktické části bakalářské práce jsou analyzovány tři největší teroristické útoky v Evropě - Madrid, Londýn a Paříž. Na základě zjištěných údajů jsem provedla komparaci útoků. Hlavním cílem bakalářské práce je přinést přehled o globálním terorismu a s ním spjatou problematiku bezpečnosti v evropské oblasti.

KLÍČOVÁ SLOVA:

terorismus, globální terorismus, strategie, formy, útoky

ABSTRACT:

My study is focused on the issue of global terrorism. The study consists of theoretical and practical parts. The theoretical part deals with strategies and methods of current terrorism backed up with specific cases of terrorist groups. Safety documents of the Czech republic are also introduced. In the practical part of my study three biggest terrorist attacks in Europe, Madrid, London and Paris, are analysed and compared. The main task of the study is a summary of global terrorism connected with the issue of safety in Europe.

KEY WORDS:

terrorism, global terrorism, strategy, forms, attacks

Obsah

Úvod.....	4
I Teoretická část.....	5
1 Současný stav řešené problematiky	5
1.1 Definice pojmu terorismus.....	5
1.2 Základní charakteristika globálního terorismu	6
1.3 Klasifikace teroristických skupin.....	7
2 Příčiny, podmínky a důsledky terorismu	9
2.1 Podmínky existence terorismu.....	9
2.1.1 Členská základna.....	9
2.1.2 Finanční zabezpečení	10
2.1.3 Komunikace a média.....	11
2.2 Důsledky terorismu.....	12
3 Strategie, metody a formy teroristických útoků.....	13
3.1 Strategie	13
3.2 Teroristické metody	13
3.2.1 Psychologie terorismu.....	14
3.2.2 Měkké cíle	14
3.3 Formy teroristických útoků.....	15
3.3.1 Letální formy.....	15
3.3.2 Neletální formy	16
3.4 Vybrané teroristické skupiny	17
3.4.1 Euskadi Ta Askatasuna	17
3.4.2 Óglaigh na hÉireann.....	19
3.4.3 ad-Dawla al-’Islámíja.....	20
4 Možná ohrožení pro Českou republiku.....	22
4.1 Bezpečnostní strategie 2015	22
4.2 Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013.....	23
4.3 Stupně ohrožení terorismem	24
4.4 Analýza hrozeb pro Českou republiku.....	25
4.5 Dílčí shrnutí	25

II Praktická část.....	26
5 Cíle práce.....	26
6 Vybrané teroristické útoky	27
6.1 Madrid 2004.....	27
6.1.1 Situace před útokem	27
6.1.2 11-M.....	28
6.1.3 Časová osa.....	28
6.1.4 Záchrané práce	29
6.1.5 Důsledky útoku	30
6.1.6 Vyšetřování	30
6.1.7 Odsouzení.....	31
6.1.8 Dílčí shrnutí.....	31
6.2 Londýn 2005	32
6.2.1 Situace před útokem	32
6.2.2 7/7.....	32
6.2.3 Časová osa.....	33
6.2.4 Záchrané práce	34
6.2.5 Důsledky útoku	35
6.2.6 Napodobitelé	36
6.2.7 Vyšetřování	36
6.2.8 Odsouzení.....	36
6.2.9 Dílčí shrnutí.....	37
6.3 Paříž 2015	38
6.3.1 Situace před útokem	38
6.3.2 Pátek 13.	39
6.3.3 Časová osa.....	40
6.3.4 Záchrané práce	42
6.3.5 Důsledky útoku	43
6.3.6 Vyšetřování	44
6.3.7 Odsouzení.....	44
6.3.8 Dílčí shrnutí.....	44
7 Komparace útoků	45

8	Diskuze	48
	Závěr	51
	Seznam použité literatury	52
	Internetové zdroje	55
	Seznam symbolů a zkratk.....	59
	Seznam obrázků	60
	Seznam tabulek	60
	Seznam příloh.....	60

Úvod

„Nikdo není tak slabý, aby nemohl škodit.“

Lucius Annaeus Seneca

Globalizace přinesla světu mnoho výhod, ale propojenost systémů a světového dění způsobuje i nárůst zranitelnosti států a mezinárodních společenství. Kdykoliv došlo k teroristickým útokům, okamžitě se zvýšil zájem veřejnosti o tento fenomén. Terorismus využívá své činy jako propagandu. Každým dalším útokem láká a radikalizuje další potenciální teroristy.

Cílem bakalářské práce je seznámit čtenáře se základním členěním terorismu a jím používaných metod a strategií. Popíšu i vznik, motivaci a fungování nejznámějších teroristických organizací. Zhodnotím bezpečnostní hrozby pro Českou republiku.

V praktické části práce se budu věnovat událostem, které se uskutečnily v Evropě. Chtěla jsem se věnovat dvěma velkými útoky, v Madridu a Londýně, ale v listopadu 2015 se opět ukázalo jak snadné je spáchat teroristický čin, proto jsem přidala i aktuální téma útoku v Paříži. U jednotlivých útoků provedu rozbor událostí, vytvořím časovou osu a mapové podklady, rozeberu situaci před i po útocích. Tyto útoky pak vzájemně porovnám.

Téma terorismu, teroristických organizací a teroristických činů je pro mě zajímavým tématem, nejen z důvodu jeho aktuálnosti, ale i z hlediska mého budoucího profesního života. V posledních letech neustále přibývá teroristických útoků a žádný stát si nemůže být sto procentně jistý, že nebude příštím terčem teroristických útoků. Globální terorismus se stal hrozbou 21. století, proto se všechny státy snaží zajistit svou bezpečnost. V boji proti terorismu zastává důležitou roli mezinárodní spolupráce.

I Teoretická část

1 Současný stav řešení problematiky

1.1 Definice pojmu terorismus

Samotný pojem terorismus je velmi obtížné definovat. Téma je natolik široké, že se na jednotné definici pojmu neshodnou ani odborníci. Podívejme se například do Encyklopedie Světového terorismu (2001), kde je problematice definice pojmu terorismus věnováno 10 stran.

Původ slova terorismus můžeme odvodit od latinského slovesa *terrere* (vyděsit, postrašit). Na evropském kontinentu se s pojmem můžeme setkat od 14. století, více však od roku 1793, kdy probíhala Velká francouzská revoluce. Tehdy se jednalo o nástroj vlády, který měl potlačovat přívržence monarchie. Postupem času se význam slova začal měnit a postupně se ustálil na označení jedinců, kteří páchají násilí proti státu. (SCHMID, 2001)

První oficiální definice terorismu, která měla mít mezinárodní platnost, byla formulována v roce 1937 při příležitosti jednání Společnosti národů ohledně uzavření Úmluvy o prevenci a potlačování mezinárodního terorismu. Úmluvu podepsalo 24 států, ale ratifikovala ji pouze Indie. Svou roli přitom sehrálo relativně široké vymezení terorismu, kdy za teroristické byly prohlášeny kriminální činy namířené proti státu, jejichž cílem je vyvolání teroru u určitých osob, skupin osob či ve veřejnosti.

Výstižnější definice se začaly objevovat ve druhé polovině 20. století, kdy se terorismus vyskytuje stále častěji a stává se tak předmětem studia odborníků z oblasti bezpečnosti. Dnes již klasická studie profesora Wilkinsona vymezuje terorismus jako zvláštní formu utajeně vedené, nevyhlášené a nekonvenční války, realizované bez ohledu na jakákoli humanitární omezení a pravidla. (ŘEHÁK, a další, 2008)

Všeobecná deklarace lidských práv OSN tvrdí, že „*nikdo nesmí být vystaven mučení nebo jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu nakládání nebo trestu*“. Právo na „*svo-bodu beze strachu*“ je zdůrazněno i v preambuli Mezinárodní smlouvy o ekonomických, sociálních a kulturních právech a Mezinárodní smlouvy o občanských a politických právech. Úmluva OSN o prevenci a trestu zločinů genocidy zakazuje útoky na členy národních, rasových, etnických nebo náboženských skupin, jejich zabíjení, páchaní vážných tělesných zranění nebo těžkého duševního utrpení. (WILKINSON, 2001)

Po útocích 11. 9. 2001 byly schváleny mnohé nové definice. Pokud jde o USA, Ministerstvo obrany terorismus vymezuje jako *záměrné používání násilí s cílem vyvolávat strach a jeho prostřednictvím nutit veřejnou správu nebo společnost, aby něco udělala, nebo naopak dělat přestala*. Cíle terorismu mají ideologickou, náboženskou či politickou povahu. Evropský parlament v listopadu 2001 pod pojem terorismus zahrnul záměrně páchané činy jednotlivců nebo skupin proti jedné nebo několika zemím, jejich institucím či státním příslušníkům

s cílem zastrašovat je a ohrožovat jejich základní lidské svobody, demokracii, úctu k lidským právům a k vládě práva. (EICHLER, 2006)

Současné poznání ukazuje, že musíme souhlasit s Procházkovou (2014), která píše: „(...) *přesné naplnění konkrétní definice se jeví jako problematické vzhledem k tomu, že se terorismus vyskytuje v řadě forem*“.

Většina definic obsahuje klíčová slova, která dobře ilustrují pojem terorismu. Tato slova jsou: násilí, politický motiv, psychologický efekt, síla, strach, výhrůžky. Užití konkrétní definice závisí na účelu, pro jaký je definice užitá.

Pro potřeby této práce vyjdeme z definic a komentářů českých autorů. Terorismus je politicky, ideologicky či nábožensky motivované plánované jednání jednotlivců nebo skupin jednotlivců, kteří se pomocí síly nebo zastrašování snaží dosáhnout politických nebo náboženských cílů. Jedná se o formu ozbrojeného boje, který vylučuje dodržování válečných konvencí. (PROCHÁZKOVÁ, 2014; STRMISKA, 2001)

1.2 Základní charakteristika globálního terorismu

Terorismus se postupně vyvíjel od národního přes mezinárodní až po současný globální.

Pro první etapu, **národní terorismus**, jsou typické dva rysy. Prvním je cílené zabíjení (útoky na politiky, vysoké vojenské nebo policejní hodnostáře), druhým přivolání pozornosti, tzv. „demonstrativní terorismus“. Národní terorismus je plánován a prováděn uvnitř hranic jednoho státu s cílem vynutit změny v jeho vnitřní politice. Vnitropolitický terorismus má různé motivace i podoby. Často se jedná o odtržení části území od státního celku a jeho přeměnu v nový stát – nejznámějšími příklady jsou skupiny IRA v Severním Irsku a ETA ve Španělsku. Mezi nejčastější metody patří útoky na státní činitele a instituce, tzn. únosy politiků, bombové atentáty. Cílem ale nebylo zabít civilní obyvatelstvo. (EICHLER, 2009; PROCHÁZKOVÁ, 2014)

Původ druhé etapy můžeme dohledat v 60. letech 20. století. **Mezinárodní terorismus** přesahuje hranice státu a zasahuje cíle v jiném státě. Cílem je donutit napadený stát, aby změnil svou zahraniční politiku. Teroristé využívají například únosy dopravních letadel, s velkým počtem cestujících na palubě, k vydírání politických činitelů. Zde již bylo cílem zabíjení i civilního obyvatelstva a následné přilákání pozornosti mezinárodní veřejnosti. Teroristické skupiny tím prezentovaly svou větší krutost a odhodlání pro své ideje. Proto se této etapě říká i „destruktivní terorismus“. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Globální terorismus se snaží změnit mezinárodní vztahy na globální úrovni. O globálním terorismu se začalo mluvit až v souvislosti s útoky 11. 9. 2001. Globální charakter hrozby je zapříčiněn celosvětovou existencí teroristických sítí. Dále také výběrem cílů, které mají význam pro danou kulturu nebo národ, a v neposlední řadě obětí, které pochází z různých částí světa. Typické jsou sebevražedné atentáty s cílem zabít co nejvíce civilního obyvatelstva, vyvolat strach a odezvu od světové veřejnosti. (EICHLER, 2009; TŮMA, 2004)

Všechny etapy mají tři základní společné rysy.

1. Jejich přípravy na útok či probíhají za podmínek přísného utajení, typického pro málo početné komunity spikleneckých organizací.
2. Teroristické organizace se vždy vyhýbají přímému souboji s ozbrojenými silami a ve většině případů se zaměřují na civilní cíle, na něž útočí zákeřně a nečekaně.
3. Komunikační rozměr terorismu vychází podle Eichlera (2013) ze zásady: „*Ten, komu je poselství adresováno, tedy vydíraný a zstrašovaný subjekt, není přímou obětí teroristického útoku. Žádná ze škod, kterou teroristé záměrně způsobují, není samoučelná. Každý zabítý či zmrzačený člověk, každá hmotná škoda jsou poselstvím a nástrojem nepřímého nátlaku na nejvyšší politické činitele. Od nich se očekává, že buďto udělají to, co si přejí teroristé, nebo naopak přestanou dělat to, co teroristům vadí.*“

1.3 Klasifikace teroristických skupin

Jak ve své práci podotýká Zeman (2002), v současnosti je ve světě evidováno více než 800 teroristických skupin. Klasifikaci skupin můžeme provádět podle různých kritérií, jako jsou struktura, cíle, motivy nebo historický vývoj. Kvůli značné složitosti problematiky teroristických skupin bylo vytvořeno mnoho dělení podle nejrůznějších kritérií.

Terorismus prochází neustálým vývojem. Ideologický terorismus ustupuje do pozadí, zatímco náboženský a nacionalistický terorismus je na vzestupu. (PROCHÁZKOVÁ, 2014) Cíle teroristů se překrývají s ideologií, kterou hnutí vyznává.

Typologie terorismu podle **ideové motivace**:

- *politický terorismus* – politicky motivovaná a zdůvodňovaná metoda systematického používání násilí, snaha získat vlastní stát nebo autonomii (separatistický), nespokojenost se stávajícím režimem (revoluční);
- *sociální terorismus* – levicově zaměřený, vyvolán špatnou ekonomickou situací ve státě;
- *náboženský terorismus* – náboženství jako zdroj motivace, spojeno s prosazováním sociálních a politických zájmů;
- *ekologický terorismus* – násilné prosazování zájmů v rámci ochrany přírody a životního prostředí;
- *kriminální terorismus* – původně organizovaný zločin, prvotně nejde o propagaci nějaké ideologie, hlavním cílem je prosté získávání finančních prostředků provozováním ilegálních aktivit;
- *psychopatologický terorismus* – jeho cílem je psychické uspokojení pachatele teroristickou činností;
- *lone-wolf terorismus* – násilí se dopouští samostatně na podporu nějaké skupiny či ideologie, ale bez jakékoli materiální a vůdčí podpory od skupiny;
- *jednoučelový terorismus* – zaměření se na jeden specifický problém (potraty, ochrana přírody a zvířat);

- další varianty terorismu. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Ideová motivace zdaleka není jediným hlediskem pro dělení terorismu. Terorismus rozlišujeme podle vymezení vůči držitelům moci (terorismus subverzivní - revoluční a represivní - státní), podle charakteru původce (státní a nestátní), podle vztahu k systému (revoluční, sub-revoluční a terorismus establishmentu).

Podle počtu teroristů rozeznáváme terorismus skupinový a individuální. Skupiny se dále dělí na hierarchicky pyramidálně organizované – s velením a několika stupni podřízených složek, na buňkově organizované s jedním velením a na volné sítě jednotlivých buněk bez jednotného dělení. (MAREŠ, 2005)

Soudobý terorismus lze označit i příviskem „nový“. Vyznačuje se následujícími faktory:

- buňková síť s minimálním spojením s vedením organizace;
- používá ničivé zbraně, snaha o získání zbraní hromadného ničení (dále jen ZHN);
- používá asymetrické metody, které vedou k maximalizování počtu obětí;
- častá náboženská nebo politická motivace;
- globální zisk financí, legální obchodní aktivity;
- využívá internet, obratně komunikuje s médii.

Oproti tomu se u starého terorismu objevují tyto charakteristiky:

- bezpečně identifikovatelná organizace;
- použití tradičních zbraní (ruční zbraně a výbušniny);
- specifické křivdy, proti kterým jednotlivé skupiny bojují;
- zisk financí vydíráním, únosy, speciálními daněmi;
- zásah konkrétních cílů.

Po prostudování odborné literatury můžeme říci, že tradiční terorista se řídil podle starého čínského přísloví: „*Zabij jednoho a postrašíš deset tisíc*“, vojevůdce Sun Tsu. Současný terorismus se naopak vyznačuje velkým množstvím obětí a použitím značné brutality. Snahou teroristů je také způsobit co největší materiální škody a hospodářské ztráty. (PROCHÁZKOVÁ, 2014)

2 Příčiny, podmínky a důsledky terorismu

Terorismus je způsobován řadou faktorů, jednoznačná **příčina** neexistuje.

2.1 Podmínky existence terorismu

Na počátku 20. století prohlásil ruský revolucionář Nikolaj Alexandrovič Morozov: „*Všechno, čeho je k teroristickému boji třeba, je málo lidí a velká materiálová základna.*“

Podle současného pohledu jsou podmínkami existence terorismu:

- členská základna;
- výzbroj a vybavení;
- finanční zabezpečení činnosti a logistika;
- komunikační kanály pro sdělení teroristického poselství. (MAREŠ, 2005)

2.1.1 Členská základna

Teroristické organizace se člení na několik vrstev. Minimum členů skupiny se přímo podílí na útocích, atentátech, braní rukojmích apod., většina se naopak věnuje budování a udržování sítě, která jim umožňuje provádět činnost. Důležité podmínky existence skupiny jsou podporovatelé a poskytovatelé bezpečných úkrytů, finanční zabezpečení, informátoři, technici zajišťující potřebný materiál, případně vůdci, kteří skupinu řídí a mluví za ni.

Obecně platná charakteristika psychologického modelu teroristy musí být neurčitá, nikdy nelze postihnout všechny osobnostní předpoklady, které by zároveň byly společné pro všechny. Ve společnosti převažuje názor, že teroristé jsou mentálně nevyrovnaní jedinci. Reálně tomu tak není, pokud by skupina přijala duševně nemocného, psychopatického nebo abnormálního jedince, ohrozila by tak svou bezpečnost. Důležitou vlastností teroristy je schopnost trpělivě vyčkávat. Příprava útoku a jeho samotné provedení nelze uspěchat. (CAMERON, 2001)

Teroristé jsou odhodlaní jedinci, ochotní provést jakýkoli čin a nést jeho následky. Násilné činy provádějí, protože věří ve svou věc. Lidé se stávají teroristy z nejrůznějších příčin. Mnohdy je v tom touha po prestiži, pocitu sounáležitosti se skupinou. Nejčastěji se jedná o mladé muže ve věku kolem 20 let. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Obecné znaky teroristické osobnosti jsou podle Mareše (2005) následující:

1. oddanost idejím, skupině a vůdcům;
2. osobní odvaha;
3. chybí lidské emoce (výčitky, slitování);
4. relativně vysoký inteligenční standard;
5. relativně vysoký stupeň sofistikovanosti;
6. přiměřeně vzdělán, má obecné znalosti.

V rámci teroristické skupiny pak dále dochází k vnitřní radikalizaci, utvrzování se o vlastních hodnotách a další izolaci od okolního prostředí. Jedinec ztrácí osobní odpovědnost a přijímá kolektivní identitu. (MAREŠ, 2005)

Teroristické skupiny mají různou strukturu a organizaci vyplývající z operačních podmínek, z tradic a možností. **Štáb a jádro skupiny** tvoří vůdcové, obvykle 5 až 6 osob. Vedení skupiny má na starosti jeden z těchto věrných členů. **Aktivní členskou základnu** tvoří lidé vykonávající rozkazy vyššího velení. Organizují se do buněk nebo oddílů. Jedna buňka se skládá z 5 až 6 členů, při menším počtu osob je snazší udržet utajení. (KAVICKÝ, a další, 2015)

2.1.2 Finanční zabezpečení

Ozbrojený boj vyžaduje finance. Mezi položky, za které je třeba zaplatit, patří – bojovníci, zbraně a další vybavení, byty, propaganda, ale i podpora rodin vězněných či zabitých teroristů. Z důvodu nedostatku financí dochází ke kombinování legálních i ilegálních příjmů a zdrojů od vládních a ostatních organizací. (ŘEHÁK, a další, 2008)

Zpočátku teroristé většinou získávají finance **legální cestou** od sympatizantů nebo vybíráním členských poplatků, revolučních daní. Těmi se mohou stát obchodní aktivity, kdy teroristická skupina jménem vlastním anebo jiného prostředníka vstoupí na trh (vlastnictví firmy, obchodu, společnosti). Takto si může teroristická skupina naprosto legálně vydělat na své ilegální praktiky. (FATF, 2015a) Jsou známy i případy, kdy teroristé využívali různé charitativní sbírky pro financování své činnosti. (European Police Office, 2015) Dalším zdrojem jsou příjmy od států, které se skupinou sympatizují. Mezi státy sponzorující terorismus jsou dle Secretary of State, U. S. řazeny Írán, Súdán a Sýrie. (Country Reports on Terrorism 2014, 2015)

Distribuci menších hotovostních finančních objemů lze obtížně odhalit. Pravidelný příjem je zajišťován menším objemem finančních prostředků pocházejících ze zaměstnaneckého poměru nebo pravidelné obchodní aktivity. Přeprava a distribuce většího objemu finančních prostředků může být náhodně odhalena. (PROCHÁZKOVÁ, 2014)

Do roku 2001 se na internetových stránkách některých skupin běžně vyskytovala čísla bankovních účtů, kam bylo možné zasílat finanční obnosy. Po zpřísnění pravidel kontroly finančních toků, přestaly být využívány bankovní účty a bezhotovostní převody finančních prostředků. (ŘEHÁK, a další, 2008)

V současnosti se hovoří o systému alternativní peněžní úhrady (*Alternative Remittance System*, dále jen ARS), zvaný *hawalda*, který stojí na vzájemné důvěře. Jedná se o rychlý, anonymní, nikým neregulovaný systém převodů. Mechanismus ARS je založen na dvou vztazích. První mezi klientem a spojkou, druhý mezi spojkami navzájem. Pokud klient zaplatí sumu, která má být přesouvána, a provizi zprostředkovateli, ten poté kontaktuje svůj protějšek v dané lokalitě, který vyplatí příjemci vloženou částku. Obě spojky musí disponovat dostatečnou likviditou. (PROCHÁZKOVÁ, 2014; KAVICKÝ, a další, 2015)

Poněkud výnosnější jsou pak **nelegální zdroje** financí, od vybírání poplatků za průjezd, přes krádeže, zpronevěry, nelegální obchod se zbraněmi, padělání peněz, únosy a vydírání. Německá teroristická skupina Baader-Meinhoffová byla proslulá bankovními loupežemi, kterými financovala svůj boj. Ulrika Meinhoffová hájila bankovní loupeže slovy: „*Nikdo netvrdí, že bankovní loupež sama o sobě něco změní. Je logisticky správná, protože řeší finanční problémy. Je takticky správná, protože jde o proletářskou akci. A je strategicky správná, protože slouží k financování gerily.*“ (BELL, 2001)

Únosy osob a letadel pro výkupné vynesly v minulosti teroristům značné částky. Zároveň jsou politickou akcí, kterou teroristé dávají prohlášení světu. Časté jsou i žádosti o propuštění vězňů osob. Únosy letadel byly typické především pro 70. léta 20. století. Mezi známé případy patří únos letu LH649 Tokio - Hong Kong - Bangkok - Dillí - Athény - Frankfurt s žádostí o výkupné 5 mil. USD, operace THUNDERBOLT/YONATAN s požadavkem o propuštění 53 vězňů, Entebbe 1976, operace MAGIC FIRE, Mogadišo 1977 s požadavkem na propuštění 11 vězňů teroristů Frakce rudé armády. (KOVÁŘ, 2009)

Útoky ve španělském Madridu v roce 2004 stály jen 8.000 – 15.000 EUR. Čím menší je potřebná částka, tím složitější je jakákoliv prevence ze strany státního aparátu. (European Police Office, 2009)

V poslední době také dochází k napojování teroristických skupin na skupiny organizovaného zločinu, které se zabývají především praním špinavých peněz (*money laundering*), nelegálními obchody se zbraněmi a pašováním drog. Ač nesdílejí stejné cíle, sdílejí ochotu pracovat společně a společně získávat finanční prostředky pro svou činnost. (European Police Office, 2015; FATF, 2015a)

2.1.3 Komunikace a média

Jednou z důležitých vlastností terorismu je snaha o přilákání pozornosti. Každý spáchaný čin je jasným poselstvím pro veřejnost. Cílem je ovlivnit rozhodování toho, kdo je vystaven strachu a pod jeho vlivem rozhodnout ve prospěch teroristů. Teroristé si takto vynucují změnu zahraniční politiky západních zemí, propuštění vězňů teroristů apod.

Při této komunikaci dochází k „výměně informací“ mezi teroristickými skupinami a politiky, vládou. Rozpoznáváme čtyři komunikační role:

- odesílatel poselství (*transmitter*), kterým je vždy terorista nebo teroristická organizace;
- terč úderů (*target*), jímž jsou mrtví a zranění lidé, kteří se zrovna vyskytli na místě útoku;
- poselství (*message*), které je určeno těm, kdo rozhodují o politice napadených států;
- reakce zavražďovaného (*feed-back*), výsledek politického vyhodnocování po útoku. (EICHLER, 2009)

Obrázek 1 - Komunikační čtverec. Zpracováno dle EICHLER, 2009

Útoky jsou připravovány tak, aby přilákaly pozornost médií a tisku. Vystává závažná otázka o tom, zda zachovat vysokou informovanost veřejnosti, kvůli šíření teroristické propagandy a manipulaci s příjemci zpráv. Často opakované tvrzení „informace znamená moc“ je teroristy hojně využíváno. Vyspělé technologie umožňují okamžité a neustálé vysílání zpráv do celého světa. Teroristé již běžně zveřejňují videa s prohlášeními a rozhovory, únosy a demonstrativními popravami zajatců v reálném čase.

Teroristé si vybírají významné cíle, významné osoby a dramatické události. Média interpretují zprávy emotivně, aby zdůraznily dramatickou atmosféru. Záleží na konkrétním vydavatelství, zpravodajské stanici co uveřejní a jakým způsobem. To vše ještě více ovlivňuje běžného diváka. Nesmíme zapomínat, že šokující informace zvyšují sledovanost, a tím pádem i finanční obrát dané společnosti. (PROCHÁZKOVÁ, 2014)

2.2 Důsledky terorismu

Bezpečnostní strategie České republiky z roku 2015 uvádí terorismus jako trvale vysokou bezpečnostní hrozbu. Důsledky terorismu jsou výrazné. Vždy závisí na intenzitě a rozsahu teroristické činnosti a jejich vlivu na společnost. Nejzávažnější následky by mělo použití ZHN. Docházelo by ke kontaminaci důležitých prvků infrastruktury, zasažená oblast by byla na dlouhou dobu neobyvatelná, nastává panika, dekontaminace a léčba obyvatelstva by byly velmi nákladné, došlo by i k dalším ekonomickým škodám, ztrátě strategické pozice státu. V neposlední řadě by bylo veřejností požadováno řešení nastalé situace, důslednou protiteroristickou politiku. (MAREŠ, 2005)

3 Strategie, metody a formy teroristických útoků

Vzhledem k neustávajícímu pokroku a modernizaci dochází ke změnám taktik, používaných zbraní i prostředků terorismu.

3.1 Strategie

Terorismus je strategií malých skupin, které v utajení připravují své další, většinou násilné, činy. Základní ideou terorismu je zastrašit svým jednáním co nejvíce lidí a tím dosáhnout svého cíle. Od této ideje se odvíjí vznik strategie. Strategie se liší podle toho, za jaký směr ideové motivace skupina bojuje, případně podle dalších specifik skupiny. Jak podotýká Mareš (2005), je rozdíl například mezi působením separatistické organizace ETA, která předem upozorňovala na své útoky, aby předešla civilním obětem a neztratila tak podporu veřejnosti, a soudobými islamisty, kteří usilují o vyvolání nátlaku na západní veřejnost a vlády a připravují útoky s velkým počtem obětí.

Využití nepřímé strategie je ideální pro, v porovnání s protivníkem, malé skupiny. Teroristé se plánovaně vyhýbají přímým útokům, čelním soubojům, za to útočí nečekaně. Jsou schopni dlouho vyčkávat, aby zaútočili v momentě, ve kterém se útok nejméně očekává, kdy se jim to nejvíce hodí a jejich oběti naopak nejméně. Zasahují společnost na citlivých a zranitelných místech. Touto strategií zcela obcházejí sofistikované prvky obrany – protiraketové střely, letadlové lodě, velitelské a štábní systémy. Tímto i při malém počtu útočníků a relativně nízkých nákladech dosahují teroristé velkých ničivých účinků se značnými psychologickými dopady. (EICHLER, 2010)

3.2 Teroristické metody

Na rozdíl od války, jejíž přípravu nelze utajit a jejíž vypuknutí se očekává, teroristické útoky jsou vždy připravovány v utajení. Přípravu je velmi nesnadné odhalit, natož překazit. Údery jsou nečekané. Zasažené státy jsou ochromeny.

Používané metody jsou vysoce nebezpečné, bezohledné a brutální. Jejich výběr je podmíněn snahou o dosažení co největšího psychologického efektu. Jak vyplývá z komunikačního čtverce, teroristé útočí na náhodně vybrané oběti, které nemají s cíli teroristů nic společného. Tyto osoby se stávají rukojmími, s jejichž pomocí je vyvíjen nátlak na vlivné jedince, vládu, aby bylo dosaženo podmínek teroristů. (MIKA, 2003)

Teroristické metody jsou definovány podle způsobu provedení nebo podle účinku na veřejnost. Pro dosažení strategických cílů je nutné použít přesné postupy operací, které jsou uskutečňovány v rámci strategie. Taktiku si teroristé přizpůsobují, ať už plánovaně nebo ad hoc, svým operačním možnostem a záměrům. (MAREŠ, 2005)

Metody rozlišujeme na tyto kategorie.

- A. Metody s přímou účastí teroristů:
  - únosy letadel, lodí,
  - únosy lidí a braní rukojmí,
  - pumové atentáty,
  - vražedné a sebevražedné atentáty;
- B. Metody s nepřímou účastí teroristů:
  - používání ZHN,
  - používání raket, minometů, řízených střel,
  - užití nástrojů kybernetického terorismu,
  - informační terorismus,
  - technologický terorismus,
  - environmentální terorismus. (JANOŠEC, 2010)

Teroristé často žijí dlouho před provedením útoku v cílové zemi. Jedná se buď o tzv. spící agenty, nebo o nově radikalizované obyvatele státu.

3.2.1 Psychologie terorismu

Násilné útoky jsou především snahou o vyvolání co největšího strachu, k získání pozornosti médií, obyvatelstva, vlád. Pokud se povede uskutečnit sérii násilných akcí, je umocněn vznik úzkosti mezi veřejností a úvahy o tom, kdo je na řadě příště. Tento stav napětí pak umožňuje psychologické působení na veřejnost, kdy lze cíleně měnit její názory a postoje. Velkou úlohu při šíření strachu z útoků hrají média. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Cíle jsou vybírány podle jejich hodnoty, jsou zástupnými symboly mezinárodních zájmů. Proč také útočit na dobře chráněné jaderné elektrárny, když se nabízí méně chráněné objekty, které navíc mají značnou symbolickou hodnotu. Ať už se jedná o Pentagon, Londýnské metro, Pražský hrad nebo Eiffelovu věž. (PROCHÁZKOVÁ, 2014)

Symboličnost cíle a samotného teroristického aktu jsou v případě náboženského terorismu ještě zvýrazněny. Podle Strmisky (2001) je *satanizací nepřítele a náboženským imperativem „bůh tomu chce“ zesílena zásada „účel světi prostředky“*.

Oběť nebývá terčem, je pouze prostředkem nátlaku na veřejnost a její elity. Oběť je ponechána v nejistotě, kdo byl původcem útoku, jestli a kdy přijde další útok. I hrozba teroristickým útokem má velký dopad na společnost. (EICHLER, 2010)

3.2.2 Měkké cíle

Místa s vysokou koncentrací osob jsou velmi zranitelná. Nejen na těchto veřejných místech může dojít k teroristickému útoku. K těmto místům patří stanice metra, vlaková a autobusová nádraží, hromadné dopravní prostředky, turistické destinace, obchodní centra, kulturní a sportovní akce. (MIKA, 2003)

Nelze opomíjet ani další cíle jako jsou zahraniční mise, na kterých se podílejí příslušníci armády České republiky, jaderné elektrárny, letecká doprava, včetně letišť, a všechny objekty nezbytné pro chod státu. (MINISTERSTVO VNITRA, 2013)

3.3 Formy teroristických útoků

V porovnání s minulostí v dnešní době koná mnohonásobně méně útoků, ale jejich následky jsou mnohem ničivější. S nárůstem celkového počtu obětí se i podstatně zvýšil rozsah materiálních škod. Nárůst je spojován s rozšířením počtu využívaných forem a použitých prostředků při realizaci teroristických činů. (A RAND NATIONAL DEFENSE RESEARCH INSTITUTE PROJECT, 2016; Institute for Economics and Peace, 2015) V této oblasti dochází k neustálému vývoji vlivem stále se zdokonalujících zbraní a zbraňových systémů.

Na základě prostředků použitých k vlastnímu teroristického útoku mohou být formy členěny do dvou oblastí – a to na letální a neletální. (FOLTIN a ŘEHÁK, 2005)

3.3.1 Letální formy

Letální formy terorismu představují využití základních prostředků k realizaci násilí, resp. donucovacích prostředků. Skupina letálních forem terorismu se dále člení na dvě podskupiny, lišící se použitými prostředky, a to na **konvenční terorismus** a **nekonvenční terorismus**.

Do podskupiny *konvenčních forem terorismu* je možné zařadit teroristické útoky, resp. činy využívající:

- sečné a bodné zbraně;
- střelné zbraně;
- hořlavé látky;
- výbušné zbraně.

Nekonvenčními zbraněmi jsou například ZHN (chemické, biologické, radiologické, jaderné). Jako účinný a bohužel i ozkoušený nástroj mohou být využity i různé věci a zařízení, která byla určena k úplně jiným účelům (např. použití letadel k útokům na budovy). (MAREŠ, 2005)

Návody k výrobě chemických zbraní lze získat v odborných publikacích, ale i na internetu. V současné době je známo 24 bojových chemických látek (dále jen BCHL) se smrtícími účinky a množství průmyslových toxických látek a jejich směsí. Pomocí BCHL lze zamořit pitnou vodu, potraviny, vzduch atd. Výroba chemických zbraní vyžaduje velmi dobře vybavenou chemickou laboratoř, dostatek odborných znalostí a účinné ochranné prostředky jednotlivce pro laboranta. Zneužity mohou být především látky dráždivé, dusivé, obecně jedovaté, ale rovněž zpuchřující, nervově paralytické či psychicky zneschopňující.

Následky biologického terorismu by mohly být katastrofické, s dalším vědeckým pokrokem a rozvojem poznání se nadále budou zvyšovat jeho hrozby. Detekce, identifikace a moni-

torování biologických látek je velmi komplikované, časově náročné (v rádech hodin až dní) a nemusí být spolehlivé. I když jsou pro teroristy ideálními místy k útoku místa s vysokou koncentrací osob, nelze je všechny neustále monitorovat kvůli značným finančním nákladům na tyto přístroje. Nejsnadnější je přenos vzduchem. Dlouhá doba latence se jeví jako zajímavá vlastnost. Než se symptomy projeví, mohou teroristé snadno opustit zemi a vrátit se na bezpečné místo. Reálnou hrozbu představují právě neštovice, antrax, mor, botulismus, tularémie, brucelóza, vozohřivka, salmonelózy, hemoragické horečky, tuberkulóza atd. Zneužití bojových biologických látek lze jen obtížně dokazovat, proto můžeme biologický terorismus považovat za největší hrozbu nekonvenčního terorismu. (MIKA a další, 2011)

Co se týče výroby jaderných zbraní, nejprve je nutné získat dostatek štěpného materiálu, řádově desítky kilogramů obohaceného uranu nebo plutonia. Pokud se zaměříme na samotný proces výroby, tak zde platí – čím jednodušší bomba, tím větší spotřeba štěpného materiálu. Jakýkoli radioaktivní materiál lze na určitou vzdálenost zjistit. Z těchto důvodů se odborníci domnívají, že útok jadernou bombou je nepravděpodobný.

Jako pravděpodobnější forma se jeví nálet letounu na jadernou elektrárnu. Většina jaderných elektráren je chráněna pasivními i aktivními systémy – železobetonovým krunýřem, protiletadlovými řízenými střelami. Tyto objekty postrádají symbolickou hodnotu. Větší hrozbou je možnost rozptýlení radioaktivních látek formou exploze nebo rozvodem pitné vody. (EICHLER, 2009)

3.3.2 Neletální formy

Neletální formy terorismu představují útoky, při kterých jsou využívány moderní nástroje, resp. staré, avšak novým způsobem v kombinaci s letálními prostředky. Tuto skupinu je rovněž možné označit jako moderní či sofistikovaný terorismus. Dle používaných prostředků rozdělujeme neletální formy do dvou skupin - terorismus realizovaný běžnými prostředky a nekonvenční terorismus.

Unarmed terrorism je ekvivalentem pro použití běžných prostředků každodenního života novým způsobem, a to jako zbraň nebo donucovací prostředek. Tato podskupina využívá dopravní prostředky (automobily, letouny, vlaky, lodě). Nejčastěji zneužívaným prostředkem je automobil, a to především díky jeho cenové dostupnosti, nenápadnosti a mobilitě. Mezi další formy patří psychologický terorismus a kyberterorismus. (FOLTIN a ŘEHÁK, 2005)

Poslední podskupinou je **mediální terorismus**, respektive **psychologický terorismus**. Psychologický terorismus je podle docenta Janošce (2010) „(...) *plánované použití propagandy a dalších psychologických prostředků v době míru, za účelem ovlivnění názorů, emocí, postojů a chování jednotlivců či cílových skupin populace tak, aby přímo nebo svými důsledky ohrožovaly bezpečnost a ústavní principy státu*“.

Jedná se o plánované zneužívání hromadných sdělovacích prostředků a dalších psychologických prostředků nejen v době míru, za účelem ovlivnění názorů, emocí, postojů a chování jednotlivců nebo cílových skupin populace tak, aby přímo nebo svými důsledky ohrožovaly bezpečnost a ústavní principy státu. Pro moderní vedení propagandy je typické využití široké

palety masových médií, např. plakátů, filmů, inzerátů, fotografických snímků, novinářských zpráv a v neposlední řadě sociálních sítí.

Psychologická válka vedená za válečného stavu si klade za cíl ovlivňovat nepřátelskou stranu, její názory, postoje a chování. Psychologický terorismus na rozdíl od psychologické války je využíván i v době míru. Mnohé jejich postupy jsou shodné, oba jsou například závislí na kvalitních informačních zdrojích. Časté je pak propojení s informačním terorismem.

Dílkím psychologickým operacím předchází důkladné plánování. Výběr konkrétní cílové skupiny ovlivňuje použité prostředky (např. propaganda, dezinformace, podvrhy a falšování dokumentů). Cílem pak je vyvinout na skupinu dostatečný tlak, který ji donutí k jednání, oslabující její materiální, mocenskou i morální pozici. (JANOŠEC, 2010)

V posledních letech se stále častěji objevuje *kyberterorismus*, zneužívání výpočetní techniky a internetu. Jeho cílem je ovlivnění veřejného mínění nebo politických elit. Komunikační a výpočetní systémy jsou rozšířeny prakticky po celém světě. Teroristickými skupinami je využíván stále více kvůli minimálním požadavkům na infrastrukturu, finanční prostředky a možnosti působit na dálku. Dnes mezi běžné prostředky řadíme šíření počítačových virů, logických bomb, trojských koňů, červů, spyware a využívání systémových back-doors. Kyberterorismus představuje jedno z velkých nebezpečí 21. století. (FOLTIN a ŘEHÁK, 2005)

Obdobně jako u letálních forem terorismu se i u neletálních forem vyskytuje **nekonvenční terorismus**. Do této skupiny je možné zařadit zbraně využívající principy:

- akustiky – infrazvuk, ovlivnění chování šířením akustických vln;
- optiky – světelné (intenzivní záblesky světla vyvolávající dočasné oslepnutí, ztrátu orientace) nebo laserové zbraně;
- elektromagnetického pulsu – působí na biologické funkce;
- genetiky – ovlivňují vývojové procesy.

Hlavním efektem při jejich použití je vyřazení protivníka na určitou dobu z boje bez přímého ohrožení života. Současně může dojít i k vyvolání psychických účinků. (FOLTIN a ŘEHÁK, 2005)

3.4 Vybrané teroristické skupiny

Podle Secretary of State, U.S. je v současnosti stanoveno 59 teroristických organizací, viz příloha 1. (Country Reports on Terrorism 2014, 2015)

3.4.1 Euskadi Ta Askatasuna

Euskadi Ta Askatasuna (Baskicko a jeho svoboda, dále jen ETA) je baskická nacionalistická a separatistická organizace, která se snažila násilím vytvořit nezávislý socialistický stát. Prvním všeobecně akceptovaným atentátem skupiny ETA bylo zavraždění strážníka José Ángela Pardinese Arcaye 7. června 1968. Ještě do roku 1975 byla ETA chápána jako organizace bojující proti autoritativnímu režimu generála Franca. Od té doby je Španělskem, Francií, EU

i Spojenými státy vnímána jako teroristická organizace. Zatím poslední útok byl spáchán 9. dubna 2011.

Baskové jsou národ s historicky doloženou existencí až do období římských dějin. Od jiných národů západní Evropy se liší nejen jazykem (*euskera*), ale i vzhledem. Baskové žijí na hranicích mezi Španělskem a Francií na západním okraji Pyrenejí. Španělští Baskové si na rozdíl od Francouzských Basků zachovali svůj tradiční jazyk. Jejich nezávislost byla zaručena starým písemným zákoníkem (*furores*). Po vměšování Španělska v 19. století, začali Baskové podporovat nárok Dona Carlose na španělský trůn. Po porážení tohoto karlistického povstání byli Baskové potrestáni zrušením *furores*.

ETA byla oficiálně založena roku 1959 skupinou studentů EKIN (baskicky: činit, podnikat kroky) po jejich vyloučení z *Partido Nacionalista Vasco* (Baskická národní strana). Nejprve měla skupina značnou podporu občanů, byla pokládána za hlavního odpůrce a organizátora odboje proti diktatuře generála Franca. Po pádu režimu a během transformace Španělska na demokracii značnou část podpory ztratila. Hlavní příčinou bylo její nedostatečné zapojení do procesu demokratizace a zvyšující se intenzita užívání teroru i po částečném uznání baskické autonomie v roce 1979.

V průběhu let docházelo k názorovým střetům uvnitř organizace, což vedlo ke vzniku dvou křídel – *ETA Berri* (Nová ETA) a *ETA Zaharra* (Stará ETA). Současně bylo schváleno použití teroristického boje nejen za účelem prosazení politických cílů, ale od roku 1965 bylo násilí používáno i pro dosažení ekonomických cílů. Uvnitř ETA byly vytvořeny čtyři pracovní skupiny, politická, vojenská, ekonomická a kulturní. Z dalších vnitřních konfliktů pak vznikají dílčí politické strany, které se postupně od mateřské skupiny oddělují (*Liga Comunista Revolucionaria*, *Organización Revolucionaria de Trabajadores* a další). Po dlouhodobých rozporech došlo k úplnému rozdělení organizace. Vznikla *ETA Militar* (Vojenská ETA) a *ETA Politico-Militar* (ETA vojensko-politická). Po roce 1975 ETA vojensko-politická se úplně vzdala násilí a stala se součástí politické strany *Euskadiko Ezkerra* (Levice Baskicka). Z vojenské ETA se vytvořila ETA, jakou známe dnes. V období 70. - 80. let došlo k výraznému nárůstu atentátů.

Při přímých útocích zabíjeli oběť střelou do zátylku.

Bombové útoky byly nejčastěji prováděny nastražením výbušného zařízení do automobilu. Cílem bývali politici, policejní hlídky či vojenská vozidla. Výbušniny nebyly odpalovány manuálně, k iniciaci došlo nastartováním, nebo pokud jelo auto určitou přednastavenou rychlostí. Někdy byla bomba umístěna uvnitř ukradeného auta s falešnými poznávacími značkami, zaparkovaného na trase k cíli, výbušnina pak byla na dálku aktivována ve chvíli, kdy cíl projížděl okolo.

Tyto bomby někdy zabily i rodinné příslušníky cílové oběti nebo kolemjdoucí. ETA byla známá tím, že útoky dopředu oznamovala telefonicky do redakcí novin. Používaný typ výbušnin byl zpočátku Goma-2 nebo ammonal. Po několika úspěšných loupežích ve Francii, začala ETA používat Titadyne.

Anonymní hrozby se v Baskicku doručovaly formou plakátů a graffiti. Tyto hrozby donutily mnoho občanů k ukrývání se nebo dokonce k opuštění Baskicka. Lidé se báli vyjadřovat

jiné politické názory než ty podporované baskickými nacionalisty. Příslušníci ETA kradli zbraně, výbušniny, stroje na výrobu SPZ a vozidla. (CORRADO, 2001)

Prostředkem pro získávání financí bylo vydírání, tzv. „revoluční daň“. ETA požadovala peníze např. od podnikatelů, výměnou za jejich bezpečí a bezpečí jejich rodin. Jako trest za neplacení revoluční daně přicházely únosy. Další prostředky pocházely ze zisků z obchodní činnosti přidružených podniků, z rabování skladů, u obchodu s drogami a zbraněmi, nebo od jiných teroristických organizací. (PROCHÁZKOVÁ, 2014)

ETA v poslední době nespáchala žádný teroristický útok, což je v souladu s jejím prohlášením o definitivním příměří z roku 2011. Její logistický aparát je hodnocen jako stále funkční, skupina se nevzdala ani svých zbraní. V roce 2014 organizace oznámila ukončení ozbrojeného boje a rozpuštění svých operačních a logistických struktur. Organizace si udržuje své separatistické cíle a pokračuje s vyhlásováním komuniké ve sdělovacích prostředcích s cílem udržet se na politické scéně. Za dobu svého boje připravila o život více než 800 lidí. (European Police Office, 2015)

3.4.2 Óglaigh na hÉireann

Óglaigh na hÉireann (Irská republikánská armáda, dále jen IRA) byla irská republikánská vojenská organizace. Jejím cílem bylo dosáhnout nezávislosti Irska na Velké Británii.

Konflikt v Severním Irsku je představován jako jeden z nábožensko-etnických konfliktů. Konflikt měl svůj počátek již v druhé polovině 18. století, kdy v Irsku, které bylo tehdy součástí Spojeného království, začal vznikat odboj proti britské okupaci.

V roce 1913, kdy se poprvé jednalo o vytvoření samostatného Irska, vznikla paramilitární organizace *Ulster Volunteer Force*, jejímž cílem bylo zabránit vzniku použitím síly. Odpovědí na její vytvoření byl vznik organizace *Irish Volunteers* podporující vznik nezávislého Irska. Událostí, která přispěla k vytvoření nezávislého Irska, bylo tzv. *Easter Rising* (Velikonoční povstání) v roce 1916. Povstalecké oddíly převzaly kontrolu nad Dublnem a několika dalšími městy. Byla vyhlášena Deklarace nezávislosti, která je dnes mnohými považována za dokument, který stál u vzniku IRA.

Při všeobecných volbách roku 1918 většina obyvatel podpořila stranu *Sinn Féin*, jejíž členové o necelý rok později utvořili vlastní parlament Dáil Eireann a Irsko bylo vyhlášeno nezávislou republikou. Organizace *Irish Volunteers* byla přejmenována na IRA a byla přímo podřízena nově utvořené vládě. Britská vláda prohlásila vznik republiky za neplatný. Velká Británie vypověděla povstalcům válku, ti ale neměli dostatečné prostředky pro vedení války a proto zvolili partyzánský způsob boje. (KAVICKÝ, a další, 2015)

IRA začala válečné kampaně střelbou, bombovými a minovými útoky na britské terče s cílem dosáhnout celkové nezávislosti pro Irský svobodný stát (nynější Irsko) a spojení se Severním Irskem, aby došlo k vytvoření nezávislosti ostrova na britské nadvládě.

V roce 1969 došlo k rozpadu organizace na „oficiální“ IRA (dále jen OIRA), bojující za občanská práva, a „Prozatímní armádní radu“ (dále jen PIRA). PIRA byla militantnější organizací, zjednodušeně nazývanou IRA. Prozatímní i oficiální používali terorismus jako pro-

středek pro dosažení cílů. Mezi její aktivity řadíme vydírání, loupeže, únosy, mrzačení, přestřelky, pumové a jiné atentáty.

Významné finanční zdroje pocházely od sympatizantů. Jednalo se o příspěvky od irské komunity žijící ve Velké Británii a od Irského severního výboru pomoci (*Noraid*), založeného irskými emigranty ve Spojených státech. Organizace získávala finance i z únosů, vydírání a výkupného. IRA byla zásobována zbraněmi z některých většinou komunistických států, které sympatizovaly s marxistickou ideologií IRA a jejím bojem proti imperialistické britské vládě. V 80. letech začala finance získávat legálně – obchodem s realitami a provozováním restaurací.

V 70. letech došlo k reorganizaci organizační struktury. Původní roty a prapory byly rozpuštěny, vznikly menší jednotky po 6 - 12 členech. Tyto buňky se nazývaly „aktivní služební jednotky“. Jednotky pak byly územně přiřazeny k brigádám. Počty členů byly záměrně nízké, aby se snížila pravděpodobnost proniknutí agentů, pracujících pro britské bezpečnostní služby. Členové se rekrutovali z dělnických předměstí. Hlášení se podávala náčelníkovi štábu nebo armádní radě. (ROBERTS, 2001)

Na základě relativně umírněného vývoje došlo k odloučení radikálních členů OIRA a PIRA a v roce 1986 vzniká nová frakce Continuity IRA (dále jen CIRA), která je považována za šířitele původních myšlenek IRA - spojení Severního Irska s Irskou republikou. V roce 1998 se PIRA dohodla se zástupci britské vlády o odzbrojení. PIRA ukončila svoji činnost jako nelegální ozbrojená frakce a stala se legální politickou stranou. Část jejích členů s tímto rozhodnutím nesouhlasila, vznikla nástupnická teroristická skupina Real PIRA (dále jen RIRA). Podle Secretary of State, U.S. jsou nástupnické CIRA a RIRA stále činnými teroristickými organizacemi. V roce 2014 došlo k 18 útokům. (Country Reports on Terrorism 2014, 2015)

Strana Sinn Féin je všeobecně považována za politické křídlo IRA.

3.4.3 ad-Dawla al-’Islámíja

Islámský stát (arabsky: *الإسلامية الدولة*, *ad-Dawla al-’Islámíja*, dále také jen IS) je radikální islámská teroristická organizace původem z Iráku. Hnutí je známé svou přísnou interpretací islámu a islámského práva šaría a je nechvalně proslulé násilím páchaným na lidech, vyznávající jiné náboženství než sunnitský islám.

IS funguje pod různými názvy od roku 1999. V letech 2004 až 2006 fungovala organizace pod názvem „al-Kaida v Iráku“. Po roce 2006, v čele s novým vůdcem Abú Bakrem al-Bagdádím, který odepřel al-Kaidě poslušnost, vznikl „Islámský stát v Iráku“ (zahrnující provincie Bagdád, Anbár, Dijála, Kirkúk, Saladdín, Ninive, Babylón a Wásit). V roce 2013 došlo k transformaci v „Islámský stát v Iráku a Levantě“ (dále jen ISIL). Nově vyhlášený ISIL, zahrnoval i Sýrii. 3. ledna 2014 vyhlásili samostatný stát, který dosud nebyl mezinárodně nikým uznán. Jeho vůdcem se stal Abú Bakr al-Bagdádí. 29. června 2014 pak byl v obsazených čas-

tech Sýrie a Iráku vyhlášen chalífát Islámský stát, který si nárokuje náboženskou autoritu nad všemi muslimy na světě a usiluje o vládu nad všemi územími obývanými muslimy. Abú Bakr al-Bagdádí začal pod jménem Ibrahim užívat titulu chalify¹. Za hlavní sídlo je považováno město Rakka. (Bureau of Counterterrorism, 2015; WEISS a další, 2015)

Počty bojovníků (tzv. *foreign fighters*) jsou odhadovány mezi 20 000 – 31 000, v červnu roku 2014 se jednalo o 12 000 lidí. Bojovníci IS pocházejí nejméně z 86 zemí. Evropanů by mělo být přes 5 000, z toho 1 700 z Francie, 760 z Velké Británie, stejně tak 760 z Německa a 470 z Belgie. Nejčastěji odcházejí za IS bojovat lidé ve věku kolem 20 let. (THE SOUFAN GROUP, 2015)

Experti varují svět, protože se domnívají, že IS má k dispozici nekonvenční zbraně. V červenci 2015 IS použil v boji proti Kurdům chemické zbraně, v srpnu 2015 pravděpodobně použil na severu Sýrie yperit. Hrozba útoku za použití CBRN je více než reálná. (IMMENKAMP, 2015)

Většinu financí získává IS z různých podniků a kriminálních aktivit, především na území Iráku a Sýrie. Mezi kriminální aktivity patří vykrádání bank, pašování nafty, rabování a prodej starožitností a dalšího zboží, stejně tak i vydírání a výkupné za únosy. (Bureau of Counterterrorism, 2015) Podle odhadů by měl IS disponovat majetkem ve výši 2 bilionů USD, roční příjmy by se měly pohybovat kolem 3 miliard USD. Jen nezákonným prodejem nafty si měsíčně vydělá 40 milionů USD. (FATF, 2015b; www.next.ft.com)

IS využívá ke své propagaci nejrůznější blogy a sociální média jako Twitter, YouTube, Facebook apod., na kterých sdílí prohlášení, videa, aktuální činnost. Z těchto zdrojů pak přebírají informace světové tiskové agentury. Jedním z důkazů efektivit propagandy IS je název Islámský stát, který je v médiích hojně používán. Nejedná se o žádný stát, nýbrž o radikální teroristickou organizaci, která se takový stát snaží vytvořit. Místo označení Islámský stát se začal používat zkrácený název Daeš, který nenavozuje, že jde o existující státní útvar. (BARRETT, 2014) V anglicky mluvených zemích IS vydá časopis *Dabiq*. První číslo časopisu vyšlo v létě roku 2014, zatím poslední číslo #14 vyšlo v dubnu 2016. (www.counterjihadreport.com)

IS spáchal několik desítek teroristických útoků (např. 6/ 2015 útok v tuniském letovisku Súsá, 10/ 2015 umístění bomby na palubě ruského airbusu zříceného nad Sinajským poloostrovem, 11/2015 útoky v Paříži, 1/2016 bombový útok v Istanbulu, 3/2016 útoky v Bruselu). (www.bbc.co.uk)

¹ Chalífa (arabsky: zástupce, náměstek) je titul používaný nástupci proroka Mohameda. Chalífa byl nejvyšší duchovní autoritou islámu a po pádu arabského chalífátu v roce 1258 také světským vládcem říše.

4 Možná ohrožení pro Českou republiku

Terorismus může zasáhnout jakýkoli stát, včetně České republiky. Terorismus řadíme k zásadním bezpečnostním otázkám současného světa. Hrozba terorismu, jako metody násilného prosazování politických, náboženských, ekonomických, kriminálních a jiných cílů, je trvale vysoká. Charakteristickým rysem je existence nadnárodních sítí volně propojených skupin, které i bez jednotného velení sdílejí ideologii, cíle, plány, finanční zdroje a informace. (MINISTERSTVO VNITRA, 2013)

Přístupy ve světě jsou různé – na jedné straně USA se strategií *global war on terrorism* a naopak přístup EU se snahou o diplomatické řešení konfliktů. Boj proti terorismu je nedílnou součástí mandátu OSN, stanoveného Chartou OSN. I další organizace se věnují boji proti terorismu.

Základním dokumentem EU pro oblast boje s terorismem je *Strategie EU pro boj s terorismem*, její součástí je i *Akční plán EU pro boj s terorismem*. Dokument je členěn do čtyř pilířů, které představují adekvátní reakci na všechny aspekty terorismu - předcházet, chránit, pronásledovat, reagovat. Jednotlivé členské země EU odpovídají za fungování justice, policejních sborů a zpravodajských služeb. (www.consilium.europa.eu)

Právní řád ČR v současnosti umožňuje stíhání teroristických aktivit v celé jejich šíři. Teroristickým činem se rozumí provedení konkrétních útoků i jakákoli logistická podpora teroristických aktivit, se zvláštním důrazem na snahu o jejich financování, více viz zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, § 311: Teroristický útok. (MINISTERSTVO VNITRA, 2013)

4.1 Bezpečnostní strategie 2015

Specifické hrozby pro Českou republiku jsou dle *Bezpečnostní strategie 2015* nejen hrozby s přímým dopadem na bezpečnost republiky, ale i na její spojence. Mezi bezpečnostní hrozby jsou řazeny *Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury; Organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita; Kybernetické útoky; Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů* a v neposlední řadě *Terorismus*.

ČR se zapojuje do zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie, konkrétně do Společné bezpečnostní a obranné politiky a do misí. Zároveň využívá spolupráce zemí EU v oblasti vnitřní bezpečnosti, ochrany obyvatelstva, ochrany kritické infrastruktury, kybernetické bezpečnosti, při potlačování a zmírňování následků plynoucích z nelegální migrace, organizovaného zločinu, terorismu a nestability dodávek klíčových energetických a jiných surovin.

ČR podporuje potírání všech forem terorismu na národní i mezinárodní úrovni, včetně sjednávání a provádění protiteroristických úmluv. Jako priority jsou označeny opatření proti financování terorismu, proti radikalizaci a rekrutování, ochrana obyvatelstva, kritické infra-

struktury, respektive jiných cílů potenciálně zranitelných teroristickým útokem. V souladu s *Protiteroristickou strategií EU* přijímá ČR systémová preventivní a legislativní opatření.

V rámci NATO sdílí ČR zpravodajské informace a aktivně se účastní aliančních operací a misí. ČR v rámci EU přispívá k formulování konkrétních opatření v oblasti boje proti terorismu, zaměřených na posílení spolupráce nejen mezi členskými státy EU, ale i s nečlenskými zeměmi.

Diplomatická služba ČR spolupracuje a působí v mezinárodních organizacích, zaměřuje se na sběr informací, předcházení krizím a stabilizaci krizových oblastí, podporu transformačních a demokratizačních procesů a na spolupráci v boji proti terorismu a nešíření zbraní hromadného ničení. (Kolektiv autorů, 2015)

4.2 Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013

Jedná se o dokument obecné povahy, jeho cílem je seznámit veřejnost se základními principy boje proti terorismu v ČR, přiblížit jednotlivé oblasti, kterých se téma týká, a nastínit aktuální slabiny bezpečnostního systému ČR. Strategie se opírá o principy *Bezpečnostní strategie*. Dokument v obecné rovině navazuje na zájmy a cíle vnitřní bezpečnosti EU.

Platnost dokumentu není nijak časově omezena. Dokument je možné aktualizovat dle potřeby v závislosti na vývoji aktuální situace v oblasti boje proti terorismu, při úpravách související legislativy nebo zásadních změnách realizovaných na úrovni EU a dalších mezinárodních subjektů.

Dokument řeší pět hlavních oblastí – *Spolupráci zainteresovaných subjektů v boji proti terorismu; Ochranu obyvatelstva a dalších potenciálních cílů; Bezpečnostní výzkum a komunikaci s veřejností; Prevenci radikalizace a rekrutování do teroristických skupin a Legislativní ukotvení problematiky boje proti terorismu*. (MINISTERSTVO VNITRA, 2013)

ČR se aktivně zapojuje do celosvětového protiteroristického úsilí, a proto je z pohledu teroristů potenciálním terčem. Největším rizikem je fakt, že ČR je jak tranzitním místem, tak i prostorem pro krátkodobý pobyt osob důvodně podezřelých z napojení na radikální teroristické skupiny, či jejich podpůrné organizace. Podcenit nelze ani možné ohrožení zájmů ČR v zahraničí (zastupitelské úřady, personál vojenských misí, soukromé firmy, jednotlivci atd.). Vyloučit nelze ani seberadikalizaci osob, Dále mohou být potenciálním rizikem vztahy ČR s Izraelem a podpora tohoto státu na mezinárodní scéně.

Základní principy boje proti terorismu v ČR jsou podle tohoto dokumentu následující:

- soulad boje s terorismem s *Bezpečnostní strategií ČR* a dalšími klíčovými dokumenty;
- respektování principů demokracie a ochrany lidských práv;
- spolupráce a sdílení informací mezi institucemi;
- prohlubování zapojení ČR do mezinárodních aktivit;

- prohlubování důvěry mezi stejně smýšlejícími zahraničními partnery;
- prověřování schopností čelit hrozbě terorismu;
- vzdělávání;
- aktivní přístup při prevenci hrozeb;
- informování veřejnosti v účelném a přiměřeném rozsahu;
- pomoc, podpora a ochrana subjektům, které poskytnou informace o připravovaných teroristických akcích.

4.3 Stupně ohrožení terorismem

V souvislosti s bezpečnostní situací v Evropě přistoupila vláda ČR k vytvoření systému vyhlášení stupňů ohrožení terorismem, který schválila 25. ledna 2016.

Tento systém definuje čtyři stupně ohrožení. Vyhlášení provádí vláda na návrh Společné zpravodajské skupiny. V případě nebezpečí z prodlení provede vyhlášení zvýšeného stupně ministr vnitra. Vláda následně na nejbližším jednání zvýšený stupeň potvrdí, nebo jeho vyhlášení zruší.

Základní charakteristika čtyř stupňů ohrožení:

- **Stupeň 0** - ideální stav, není vyhlášován;
- **Stupeň 1** - stav zvýšené bdělosti;
- **Stupeň 2** - blíže neurčené riziko směřující vůči ČR;
- **Stupeň 3** - vysoká pravděpodobnost uskutečnění teroristického činu.

Jako *zvýšené stupně ohrožení* terorismem se označují první, druhý a třetí stupeň, které jsou pro účely informování veřejnosti znázorněny černě lemovanými trojúhelníky.

Obrázek 2 - Stupně ohrožení. Zpracováno dle

www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/vlada_potvrdila_vyhlaseni_prvniho_stupne_ohrozeni_terorismem_16032306_88351263 (28.4.2016)

Ministerstvo vnitra v budoucnu společně s Bezpečnostní informační službou vypracuje dokument, který bude obsahovat základní opatření pro vyhlášení jednotlivých stupňů ohrože-

ni terorismem. Mezi opatření pro bezpečnostní složky by se měla objevit zvýšená ostražka vybraných objektů (úřady, ambasády atp.) a osob, rušení kulturních či sportovních akcí, omezení pohybu osob v určitých oblastech, povolávání vojáků a jiných bezpečnostních sborů k plnění úkolů Policie ČR.

Doporučení pro veřejnost by měla obsahovat informace o možnostech, jak předcházet a jak se chránit před dopady teroristického útoku, jak přispět k minimalizaci následných škod. Konkrétní opatření nebudou striktně stanovená, vše se bude odvíjet od konkrétní situace. (www.statnisprava.cz)

4.4 Analýza hrozeb pro Českou republiku

Analýza hrozeb pro ČR, zpracovaná na podkladě *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*, označuje 22 typů nebezpečí, pro které lze odůvodněně očekávat možnost vyhlášení krizového stavu. V rámci této analýzy byly zahrnuty kategorie nebezpečí antropogenního i naturogenního původu. Při výskytu všech typů nebezpečí bude nutné přijímat opatření ke snížení rizika v rámci systému krizového plánování. Bylo doporučeno přepracování stávajících typových plánů. Zpracovatelem budou dotčená ministerstva a další ústřední správní úřady, viz příloha 2.

Mezi typy nebezpečí s nepříjatelým rizikem se vyskytuje i *Narušení zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)*, v gesci ministerstva vnitra, a *Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury*, v gesci Národního bezpečnostního úřadu a ministerstva vnitra. (KRÖMER a další, 2016)

Za nejvážnější zdroje terorismu pro ČR lze v současné době pokládat oblasti: mezinárodních vztahů, extremismu, kriminality a patologických jedinců a skupin. (JANOŠEC, 2010)

4.5 Dílčí shrnutí

V ČR existují vládní dokumenty, které se zabývají hrozbou terorismu. Tyto dokumenty jsou průběžně aktualizovány. *Bezpečnostní strategie ČR* je zastřešujícím dokumentem, který v sobě celkově odráží problematiku vnitřní a vnější bezpečnosti ČR. Všechny další strategie týkající se bezpečnosti rozpracovávají konkrétní témata uvedená v *Bezpečnostní strategii* dle potřeby jednotlivých rezortů (např. terorismus, extremismus, energetiku, surovinovou bezpečnost, obranu státu).

Ke konkrétním tematickým strategiím jsou vytvořeny tzv. akční plány, které obsahují souhrny opatření a úkolů, které je nezbytné provést a splnit v určitém časovém horizontu, aby byly nedostatky, na které tyto strategie poukazují, odstraněny. Tyto akční plány téměř ve všech případech podléhají zákonu o utajovaných informacích a jsou tudíž neveřejné. K *Bezpečnostní strategii* ČR se takovýto akční plán neváže z důvodu, že jde o velmi obecný dokument, na rozdíl od jiných tematicky zaměřených strategií.

II Praktická část

5 Cíle práce

Základním cílem bakalářské práce je přinést přehled o globálním terorismu a s ním spjatou problematiku bezpečnosti pro oblast Evropy. Zaměření na Evropu, potažmo Evropskou unii bylo zvoleno z důvodu snahy EU o jednotné bezpečnostní opatření pro členské státy, jednotný boj proti terorismu.

Cílem teoretické práce je seznámení s vybranými teroristickými skupinami a jejich metodami. Dále také možná ohrožení vůči České republice a Evropské unii plynoucí z jejich aktivit. V praktické části práce budeme analyzovat největší nedávné teroristické útoky v Evropě, u kterých budeme zkoumat společné faktory. K dosažení cílů v praktické části jsme zvolili rešerši a kompilaci.

Cíle práce:

- vytvoření časových os jednotlivých útoků;
- vytvoření mapových podkladů k jednotlivým útokům;
- komparace útoků.

6 Vybrané teroristické útoky

V této kapitole rozebereme teroristické útoky z nedávné minulosti, které ovlivnily životy obyvatel západní Evropy.

6.1 Madrid 2004

911 dní po teroristickém útoku 11. září 2001 zaútočili teroristé znovu, tentokrát v Evropě. V Madridu byly odpáleny bomby na stanicích a ve vlacích. Výbuchy si vyžádaly 191 lidských životů, přes 1 800 osob bylo zraněno. Tyto útoky jsou označovány jako 11-M. Útoky ovlivnily parlamentní volby, které nečekaně vyhráli socialisté Josého Luise Zapatera. Mezi první kroky jeho vlády pak patřilo stažení španělských vojáků z Iráku. (www.theguardian.com)

6.1.1 Situace před útokem

Po teroristickém útoku v roce 2001 v USA vyjadřovaly Američanům všechny státy soustrast a přislíbily jim určitou formu pomoci. K velkým podporovatelům USA patřilo i Španělsko. Tehdejší španělský premiér José Maria Aznar vyzýval celý svět: „*Od této chvíle musíme tomuto cíli věnovat veškeré úsilí. Boj proti terorismu vyžaduje spolupráci všech států a národů, mezinárodních organizací a občanských společností. V boji proti násilí nelze váhat.*“ (www.bbc.co.uk)

Důraz Španělska při účasti v boji proti terorismu není překvapivá, ať už díky dobrým vztahům se Spojenými státy, které premiér Aznar vybuřoval, tak především kvůli vlastní zkušenosti s terorismem. Tuto zkušenost získalo Španělsko s činností organizace ETA.

Už od poloviny devadesátých let, kdy došlo k nárůstu útoků ETA ve Španělsku, se začali občané dožadovat změny ve volbách. V roce 1996 zvolili místo Španělské socialistické dělnické strany (PSOE) pravicově orientovanou Lidovou stranu (PP) v čele s již zmíněným Joséem Mariem Aznarem. Premiér Aznar vedl důraznou politiku proti terorismu. V roce 2000 byl ve volbách opětovně zvolen.

Španělská vláda okamžitě po útocích 11. září 2001 veřejně vyjádřila svou podporu jakémukoliv aktivnímu boji proti terorismu a organizacím, které tyto útoky připravují. Premiér Aznar byl toho názoru, že otevřená podpora nejlivnějšího státu světa může přinést jen pozitiva. Občané Španělska s účastí ve válce nesouhlasili, ale přesto se Španělsko do války v Iráku zapojilo. V době útoku bylo v Iráku nasazeno 1400 španělských vojáků. (EICHLER, 2010)

Španělsko je členem Evropské unie, NATO a dalších organizací.

6.1.2 11-M

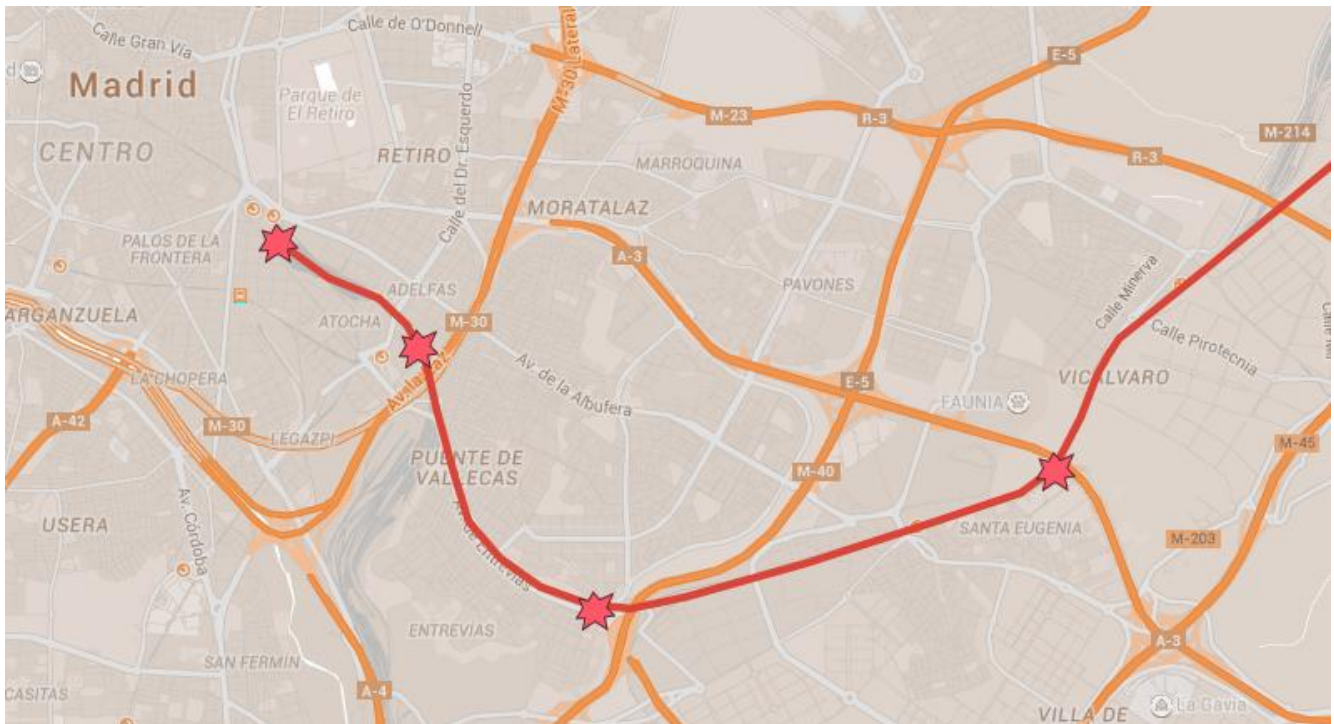
Hlavním terčem atentátů v Madridu se ve čtvrtek 11. března 2004, 7:30 SEČ staly vlaky mířící na nádraží Atocha, kam se sbíhají tratě z širokého okolí španělské metropole. Během ranní dopravní špičky v Madridu došlo k deseti explozím na palubě čtyř osobních vlaků. Tři vlaky jely na stejné lince z Alcalá de Henares, čtvrtý vlak vyjížděl z Guadalajary, projel stanicí Alcalá de Henares a dále pokračoval po stejné trase, všechny vlaky směřovaly do stanice Atocha v Madridu.

Později bylo uveřejněno, že ve vlacích bylo umístěno třináct výbušných zařízení. Týmy pyrotechniků, které přijely na místo po výbuchu, deaktivovaly dvě bomby ze zbylých tří. Třetí bomba byla nalezena ve večerních hodinách, protože byla neúmyslně uložena v zavazadlech, která byla z jednoho vlaku vyndána. (KAVICKÝ, a další, 2015)

6.1.3 Časová osa

Všechny čtyři vlaky odjízděly ze stanice Alcalá de Henares mezi 07:01 a 07:14. K explozím došlo mezi 07:37 a 07:40.

- 07:37 - Stanice Atocha (vlak č. 21431) - Exploze tří bomb. Na základě videa pořízeného z bezpečnostního systému na stanici, první bomba explodovala v 07:37 a další dvě v následujících 4 sekundách.
- 07:38 - Stanice El Pozo del Tío Raimundo (vlak č. 21435) - v době, kdy se vlak začal rozjíždět, vybuchly dvě bomby v různých vagónech.
- 07:38 - Stanice Santa Eugenia (vlak č. 21713) - explodovala jedna bomba.
- 07:39 - Calle Téllez (vlak č. 17305) - přibližně 800 metrů od stanice Atocha, vybuchly v různých vagónech čtyři bomby.
- 08:00 - K postiženým místům začínají vyjíždět záchranné složky.
- Policie hlásila četné oběti a mluvila o 50 zraněných a několika úmrtích.
- 08:30 - Zdravotnická záchranná služba SAMUR (*Servicio de Asistencia Municipal de Urgencia y Restacate*) založila polní nemocnici ve sportovním areálu.
- Kolemjdoucí a místní obyvatelé pomáhali profesionálním pracovníkům.
- 08:43 - Hasiči oznámili patnáct úmrtí v El Pozo.
- 09:00 - Policie potvrdila úmrtí nejméně 30 lidí (20 v El Pozo a 10 v Santa Eugenia a Atocha).
- 10:17 - Všichni pacienti byli odvezeni do zdravotnických zařízení.

Obrázek 3 - Mapa útoků - Madrid. Zpracování vlastní. Dostupné na

www.google.com/maps/d/edit?mid=z120fgZ42lc0.kxA-3JQ7ihOs&usp=sharing.

V důsledku výbuchů zemřelo celkem 191 lidí a více než 1800 osob bylo zraněno. Kromě Španělů zemřel jeden Chilan, Kubánc, Ekvádorec, občan státu Guinea Bissau, Francouz, Maročan a Kolumbijec. Dvě oběti pocházely z Polska, další dvě z Hondurasu a tři z Peru. (www.idnes.cz)

6.1.4 Záchranné práce

Záchranných prací se zúčastnily tisíce zdravotníků, 291 vozů záchranné služby, 200 hasičů, 13 skupin psychologů a 500 dobrovolníků. Nemocnice vyzývaly k darování krve kvůli jejímu nedostatku.

V Madridu působí dvě zdravotnické záchranné složky. Již zmiňovaná SAMUR a SUMMA 1-1-2. Do 30 minut od výbuchů byly na všech 4 místech výbuchů postaveny stany sloužící jako obvaziště, byly využity i další prostory jako stadiony a školy.

Třídění raněných se neprovádělo. Podle zasahujících bylo: „(...) natolik zřejmé, kdo má lehké, těžké nebo kritické poranění, že použít indikační systém není nutné“. Přehled volných lůžek v nemocnicích nebyl znám. Pacienti byli převezeni nejméně do 15 zdravotnických zařízení po celém Madridu. Převoz probíhal nejen sanitními vozy, ale i soukromými vozidly a vozy taxislužby. Zranění měli typická vícečetná poranění po výbuchu. Bylo nutné poskytnout psychosociální péči jak raněným, jejich rodinným příslušníkům, tak i zasahujícím.

Těla a pozůstatky zemřelých byly shromážděny k identifikaci na výstavišti IFEMA. Během prvních 24 hodin se povedlo identifikovat 155 ze 191 zemřelých. 13. března došlo k jejich přesunu do márnice, identifikace byla dokončena 15. března. (NEKVAPILOVÁ, 2014)

6.1.5 Důsledky útoku

První podezření padlo okamžitě na baskickou teroristickou organizaci ETA, která ale na civilisty v posledních letech útočila zřídka a vždy dopředu anonymně varovala. Baskické separatisty označila za viníky i tehdejší vláda Josého Maríi Aznara, která ještě týž večer prosadila v Radě bezpečnosti OSN rezoluci odsuzující organizaci ETA jako pachatele. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Bylo totiž tři dny před volbami a připsání masakru islámským teroristům, na něž ukazovaly první indicie, by Aznarově vládě sebralo hlasy voličů. Většina z nich nebyla nakloněna účasti Španělska ve válce v Iráku. Opozice byla přesvědčena o zapojení islámské skupiny al-Kaida. Ta se měla podílet na útocích z důvodu odplaty za nasazení španělských vojáků v Iráku. (www.bbc.com)

Stát vyhlásil oficiální tři dny smutku. V pátek večer byly v různých městech v zemi svolány demonstrace. V celém Španělsku demonstrovalo na 8 milionů lidí. Nakonec byla vládnoucí Lidová strana neočekávaně poražena ve všeobecných volbách, které se konaly v neděli 14. března. Volby byly ovlivněny zprávami, že čtvrtěční bombové atentáty, při nichž zahynulo téměř 200 osob, zorganizovala organizace al-Kaida. (www.idnes.cz)

Vlády celého světa v čele s evropskými partnery projevovaly Španělsku soucit. Francie zvýšila svou úroveň zabezpečení proti terorismu a v Aténách byla zpřísněna ostraha na nádražích a na španělské ambasádě. Obdobná opatření byla učiněna i v Itálii.

Představitelé Spojených států, Velké Británie a Ruska byli toho názoru, že útoky prokázaly potřebu boje proti terorismu. Americký prezident G. W. Bush vyjádřil soustrast španělskému lidu a odsoudil krutý útok. Nabídl Španělsku veškerou pomoc při sledování osob odpovědných za útoky.

6.1.6 Vyšetřování

Již čtyři hodiny po útocích našla policie v Alcalá de Henares, odkud vyjely tři vlaky a čtvrtý v něm měl zastávku, osobní vůz se sedmi rozbuškami a arabskou nahrávkou s veršemi z koránu. K útokům se přihlásily brigády mučedníka Abú Háfize Masrího, které konaly jménem al-Kaidy.

Jako výbušnina byl použit dynamit, koupený ve Španělsku na černém trhu od zaměstnance dolů. Jako časovače byly použité mobilní telefony. Na financování útoků byla použita suma 8 000 až 15 000 EUR. (European Police Office, 2009)

Mobilní telefon použitý jako jednoduchý časovač nevybuchlé bomby patřil k sérii asi 20 telefonů zakoupených v jistém obchodě jedním zákazníkem. Sledování čísel, na která bylo

z těchto mobilů telefonováno, a lokalizace míst odkud bylo voláno, dovedlo policii k horníkovi Josému Emiliovi Suárezovi Trashorrasovi (29), který teroristům sehnal dynamit z dolu v Asturii, a také k bytu ve kterém se ukrývala skupina islámských extrémistů. 13. března tedy byli zatčeni první podezřelí - tři Maročané a dva Indové.

Koncem března objevila policie dům u obce Chinchón, odkud teroristé bomby mobilními telefony aktivovali. Kromě roznětek a zbytků dynamitu byly nalezeny i otisky prstů dvou hlavních podezřelých, Jamala Zougama (31 let) a Abdara Rahíma Zbacha.

2. dubna se skupina pokusila uložit bombu na kolejích vysokorychlostního vlaku AVE poblíž města Mocejón v provincii Toledo. Bomba byla vyrobena z dynamitu Goma 2 Eco, stejně jako bomby použité 11. března. Teroristé byli při činu vyrušeni a nestihli propojit rozbušku s dráty a tím dokončit uloženou bombu. Útok na vlak jedoucí rychlostí 300 km/h by mohl vést k dalším stovkám obětí na životech.

Jako velitel skupiny podezřelých z útoku M-11 byl 1. dubna označen Sarhan bin Abdal Madžid Fakhet. On a dalších šest podezřelých spáchal 3. dubna na madridském předměstí Leganés sebevraždu. Učinili tak proto, aby unikli zatčení. (www.ceskatelevize.cz)

6.1.7 Odsouzení

V říjnu 2007 vynesl španělský soud tresty odnětí svobody od tří do 42 924 let nad 21 z 28 osob obžalovaných z podílu na teroristických útocích. Zbýlých sedm obžalovaných soud osvobodil. Podle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. července 2008 byli zproštěni viny další čtyři útočníci. (www.ceskatelevize.cz)

Nejvyšší tresty byly vyneseny nad Jamalem Zougamem, Otmanem el Ghanouim (31) a Josémi Emiliovi Suárezem Trashorrasem. Dostali tresty několikanásobného doživotí, ačkoli si podle španělských zákonů mohou ve vězení odpýkat maximálně 40 let. (www.news.bbc.co.uk)

6.1.8 Dílčí shrnutí

Cílem útoku byla místa s vysokou koncentrací osob, která zaručila vysoký počet obětí. Akce přilákala pozornost celosvětových médií. *Terčem* se stalo několik set nevinných civilistů, kteří nenesli žádnou odpovědnost za rozhodnutí a opatření tehdejší španělské vlády. *Poselství* mělo dva hlavní body. Tím prvním byla volba data - přesně 911 dní po 11. 9. 2001. Útok se odehrál v době volební kampaně, kdy se přímo nabízela příležitost, jak potrestat premiéra Aznara a jeho politickou stranu za otevřenou podporu přístupu G. W. Bushe v Iráku a za vyslání španělských vojsk. Útoky se staly nátlakovým aktem, kterým si teroristé vynuovali stažení španělských vojáků z Iráku. PP prohrála volby, k moci se dostala levicová PSOE, jejíž předseda měl ve svém volebním programu slib, že stáhne španělská vojska z Iráku. Tento slib po nástupu do úřadu okamžitě splnil. *Odesílatelem* poselství byla al-Kaida.

6.2 Londýn 2005

V britské metropoli došlo ve čtvrtek 7. července 2005 k sérii bombových útoků. Během ranní dopravní špičky došlo k několika sebevražedným atentátům v dopravních prostředcích. Tři bomby explodovaly v soupravách metra, čtvrtá v patrovém autobuse. Výbuchy si vyžádaly 52 obětí, přes 700 lidí bylo zraněno. (House of Commons, 2006)

6.2.1 Situace před útokem

Spojené království bylo v 18. a 19. století nejsilnější světovou velmocí, avšak světové války a rozpad koloniální říše ve 20. století jeho vliv značně oslabily. Velká Británie je stálým členem Rady bezpečnosti OSN, jadernou velmocí i členem skupiny G7. Tím je nadále důležitou politickou, ekonomickou i vojenskou silou ve světovém měřítku. Spojené království je jedním ze zakládajících členů NATO, členem EU a Rady Evropy.

Velká Británie má jednu z největších ekonomik světa s vysokými výdaji na obranu. Společně s USA tvoří tzv. Angloamerickou alianci. Jako spojenec USA prování nezávislou zahraniční politikou a stojí po jejich boku kdekoli a kdykoli. Velká Británie byla nejbližším spojencem Spojených států i v boji proti terorismu.

Velká Británie zůstala po skončení operace Irácká svoboda v zemi jako jedna z okupačních sil. Do doby, než bude Irák stabilní a bezpečný, nešlo uskutečnit stažení spojeneckých sil ze země. Předčasné stažení sil by v arabském světě bylo vnímáno jako porážka Západu a zároveň by znamenalo vítězství pro iráckou al-Kaidu. (www.revuepolitika.cz)

2. července se v Londýně odehrál jeden z benefičních koncertů *Live 8* na podporu Afri-ce. Den před samotnými útoky bylo rozhodnuto, že Londýn bude hostit letní olympijské hry v roce 2012. V době útoku se ve skotském městě Gleneagles konal summit G8. (House of Commons, 2006)

6.2.2 7/7

První ze série explozí se ozvala na jedné z nejrušnějších linek metra Circle Line v londýnské City, další následovaly poblíž stanic King's Cross a Edgware Road, poslední byl výbuch na horní plošině patrového autobusu v centru Londýna.

Metro bylo celé uzavřeno. Autobusové linky byly dočasně zrušeny nebo odkloněny. Některá nádraží byla uzavřena. (www.bbc.co.uk)

Policie předem nedostala žádné varování. Vše nasvědčovalo tomu, že se jednalo o koordinovaný útok. K odpovědnosti za útoky se na svých internetových stránkách přihlásila skupina blízká síti al-Kaida.

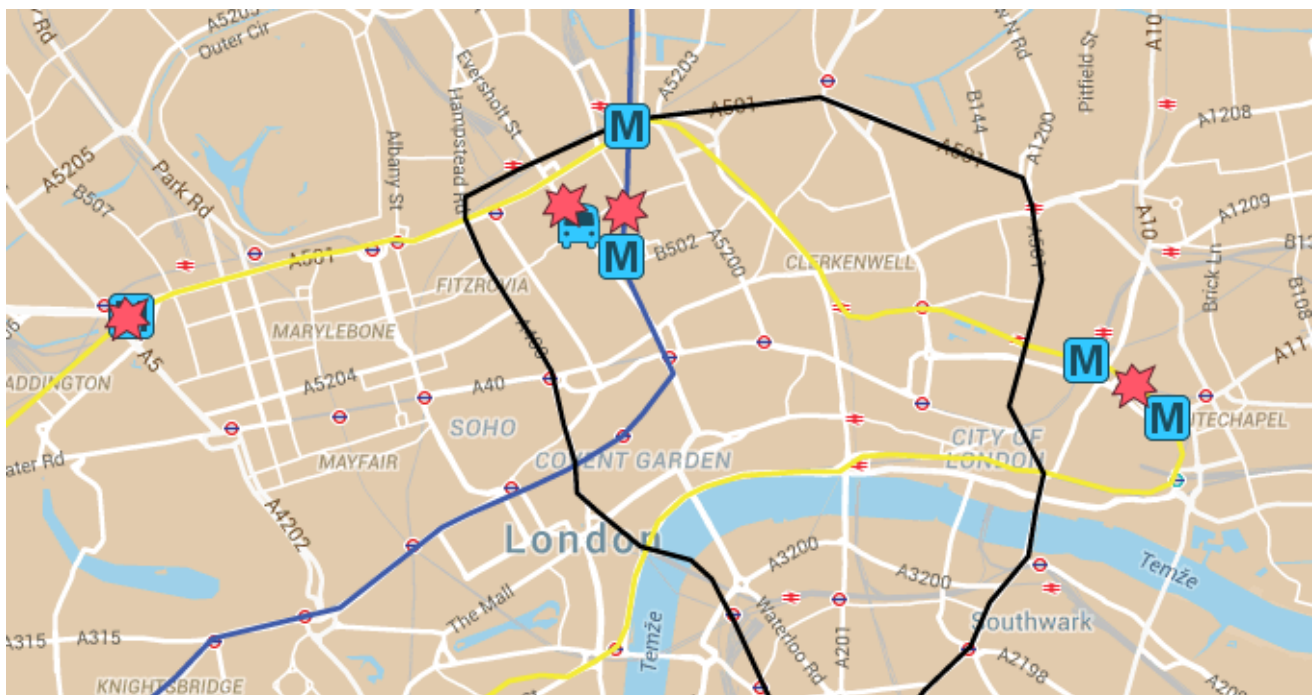
Londýnské útoky byly cíleny na nejbližšího spojence Spojených států. Jejich smyslem bylo potrestání premiéra Tonyho Blaira za jeho podporu operace Irácká svoboda. Druhým

motivem pak byla přítomnost Velké Británie jako jedné z okupačních sil v Iráku po skončení zmiňované operace. (EICHLER, 2010)

6.2.3 Časová osa

- 08:50 - Výbuch ve vlaku mezi stanicemi metra King's Cross a Russell Square.
- 08:50 - Výbuch ve vlaku u stanice metra Edgware Road.
- 08:50 - První zprávy o incidentu mezi stanicemi metra Liverpool Street a Aldgate.
- 09:13 - Přijíždějí první vozy ambulance.
- 09:28 - Operátor firmy Metronet je toho názoru, že incident byl způsoben přepětím.
- 09:46 - Došlo k další explozi u King's Cross, Old Street, Moorgate a Russell Square.
- 09:47 - Dochází k explozi na autobusové lince číslo 30 mezi Marble Arch a Hackney Wick v Upper Woburn Place / Tavistock Square.
- 09:49 - Celý systém londýnského metra byl vypnut.
- 10:00 - National Grid oznamuje, že nebyl žádný problém s přepětím.
- 10:40 - První zpráva o úmrtích, vládní zdroj hovoří o 20 mrtvých.
- 11:08 - Autobusy v centrálním Londýně jsou pozastaveny.
- 11:10 - Metropolitní policejní komisař sir Ian Blair potvrzuje obavy, že se jedná o koordinovaný teroristický útok.
- 17:30 - Premiér Tony Blair přijíždí ze Skotska, ze summitu G8, a vyzývá veřejnost, aby „se nenechala terorizovat“.
- 18:13 - Náměstek policejního komisaře Brian Paddick potvrzuje 37 úmrtí a asi sedm set zraněných. (www.news.bbc.co.uk)

Obrázek 4 - Mapa útoků - Londýn. Zpracování vlastní. Dostupné na

www.google.com/maps/d/edit?mid=z120fgZ42lc0.kHUGvrzyhIYk&usp=sharing.

Mezi stanicemi Liverpool Street a Aldgate zemřelo 7 osob a 171 jich bylo zraněno. Na Edgware Road zemřelo 6 osob a zraněno jich bylo 163. Mezi stanicemi King's Cross a Russell Square zemřelo 26 osob a zraněno jich bylo 340. V patrovém autobuse a jeho okolí zemřelo 13 osob a dalších 110 jich bylo zraněno. Oběti pocházely z různých států - Sierra Leone, Austrálie, Jižní Afriky, Kolumbie, Polska, Číny a Turecka. Všichni čtyři atentáčníci při činu zemřeli. Celkově zemřelo v důsledku výbuchů celkem 52 osob a více než 700 osob bylo zraněno. (www.news.bbc.co.uk)

6.2.4 Záchranné práce

Zpětně se vedou úvahy o tom, zda se mohli záchranáři dostat ke zraněným osobám dříve. Mnozí pozůstali jsou toho názoru, že dlouhé dojezdové časy ambulance zapříčinily smrt jejich blízkých.

Zdravotnická záchranná služba London Ambulance Service (dále jen LAS) vysílala vozy na špatné místo. Posádky byly vysílány například na místo, kde došlo k řízené explozi podezřelého balíčku. První sanitka dorazila na Tavistock Square až po 52 minutách.

Posádky ambulance z nejbližších výjezdových stanovišť k Edgware Road vůbec nevyjely. K řešení bombových útoků vyjela polovina z 201 dostupných vozů.

Hlavním komunikačním kanálem mezi sanitními vozy a dispečinkem byly mobilní telefony. Mobilní síť ve městě však byla přetížená a nebylo možné předávat zprávy. LAS se již týden po útocích vrátila k používání pagerů namísto mobilních telefonů. (www.londonambulance.nhs.uk)

Hasiči z London Fire Brigade měli nejvíce problémů s dodržováním vlastních bezpečnostních pravidel. Jedna skupina hasičů nemohla vstoupit do tunelu v Aldgate, protože neobdržela oficiální potvrzení od provozovatelů metra o vypnutí napájecí kolejnice. Přítomný policista jim dokazoval, že kolejnice je vypnuta. Většina jednotky zůstala na místě, do tunelu vstoupili 4 hasiči.

Na nádraží King's Cross dorazila první posádka v 09:13. Tato posádka nemohla zasáhnout až do 09:42, kdy se na místo dostavila druhá posádka. Komunikační protokoly London Fire Brigade požadují přítomnost záložních týmů na místě zásahu.

Na Edgware Road nezasahovali hasiči ze stanice Paddington. Řídící důstojník odmítl nasadit své muže do akce kvůli možné hrozbě výbuchu špinavé bomby. (www.bbc.com)

Policie přecházela na nový systém digitální komunikace. V době útoků ještě nebylo možné jeho použití v podzemí. V některých místech byly pro přenos informací použity běžecské spojky. Cvičení londýnských pohotovostních služeb z roku 2003 ukázalo, že žádný z radiových systémů není v podzemí dostatečně funkční.

Podle poznatků z požáru ve stanici King's Cross v roce 1987 byla mimo jiné vypracována doporučení pro komunikaci záchranných služeb a zaměstnanců metra za využití jednotného systému dorozumívání. Během následujících 18 let tento systém nebyl vytvořen. (www.bbc.com)

Podle vyjádření koronera zpoždění pohotovostních služeb nezpůsobilo smrt obětí. Přesto soudkyně Lady Justice Hallettová kritizovala chyby zasahujících složek a MI5. Vydala devět doporučení, která mají za cíl zachránit životy obyvatel zasažených útokem. (www.bbc.com) Doporučení se týkají přehodnocení stávajícího výcviku ve vztahu k třídění raněných při rozsáhlém neštěstí; zvážení zavedení prostředků první pomoci do prostor metra; zavést opatření k meziagenturnímu cvičení pro běžné zaměstnance s důrazem na Londýnské metro. (www.webarchive.nationalarchives.gov.uk)

6.2.5 Důsledky útoku

Premiér Blair v televizním projevu přislíbil: „(...) *co nejintenzivnější činnost policie i bezpečnostních složek, aby byly odpovědné osoby pohnány k spravedlnosti.*“ Premiér dále pochválil stoicismus a houževnatost londýnských obyvatel: „*Snaží se nás zastrašit vražděním nevinných lidí, zastrašit nás, abychom nedělali to, co chceme udělat. Nesmějí být úspěšní a nebudou úspěšní.*“ (www.blisty.cz)

Vláda v čele s premiérem otevřeně přiznala, kdo byl transmitterem, nijak nepopírala fakta ani nepřekrucovala skutečnost. Premiér reagoval na údery neústupnou politikou. (EICHLER, 2010)

Muslimské organizace z celé Británie odmítly londýnské útoky. Britská muslimská rada odsoudila pachatele útoků. (www.bbc.co.uk)

Vlády celého světa vyjadřovaly Velké Británii soustrast. Libra klesla o 0,89 centů na 19-ti měsíční minimum vůči USD. Akciové trhy klesly méně, než se někteří obávali.

Všechny bezpečnostní složky ve Španělsku byly uvedeny do pohotovosti. Premiér Zapatero vyhlásil nejvyšší stupeň nebezpečí. Francouzský premiér Dominique de Villepin uvedl v platnost červený, druhý nejpřísnější, stupeň krizového plánu pro případ katastrof. Italský úřad pro civilní letectví vyhlásil nejvyšší stupeň bdělosti na všech letištích v zemi. Zástupci Berlínského dopravního systému rozhodli o vyhlášení žlutého stupně nebezpečí, tzn. druhého stupně ze čtyř. V USA byl zvýšen stupeň ohrožení terorismem na oranžový. Ve velkých tureckých městech jako Istanbul, Ankara a Izmir, byla zvýšena bezpečnostní opatření. Metro bylo kontrolováno policií a psůvody.

Ministr vnitra František Bublan informoval o posílení policejních hlídek v metru, na železnici, u obchodních domů, na tehdejšímu ruzyňském letišti, u Rádia Svobodná Evropa a u dalších strategických objektů. Bezpečnostní opatření byla stejná jako ty, které ČR přijala po teroristických útocích v Madridu v březnu 2004. (www.novinky.cz)

LAS nabízela školení první pomoci pro veřejnost. V centru Londýna byly instalovány autonomní externí defibrilátory pro případ srdečního selhání a záchranu života. Byly zřízeny nové výjezdové stanice. (www.londonambulance.nhs.uk)

6.2.6 Napodobitelé

21. července byly v metru nalezeny další nevybuchlé bomby. Bezpečnostní opatření byla ještě více zpřísněna. Čtveřice mladých britských muslimů pocházejících z Afriky - Muktah Said Ibrahim (28), Yassin Hassan Omar (25), Ramzi Mohammed (24) a Hussein Osman (27), se pokusila zopakovat atentáty ze 7. července.

Na třech linkách metra a v jednom autobuse chtěli použít výbušniny na bázi peroxidu vodíku s příměsí hřebíků. Bomby, umístěné v batozích, nevybuchly, protože jim selhaly detonátory. (www.novinky.cz)

22. července policisté omylem zastřelili brazilského elektrikáře Jeana Charlese de Menezese v domnění, že jde o teroristu. (www.rozhlas.cz)

6.2.7 Vyšetřování

Dva dny po útocích, 9. července, zjistila policie identitu atentátníků, tu pak 12. července zveřejnila. Sebevražední útočníci byli Britové pákistánského původu Shehzad Tanweer (23), Mohammad Sidique Khan (31), Germaine Lindsay (20) a Hasib Hussain (19). Atentátníci se před činy sešli na stanici Luton. Společně cestovali vlakem na nádraží King's Cross v centru Londýna, poté se rozdělili. (House of Commons, 2006)

Svým činem protestovali proti vojenské invazi do Iráku a přítomnosti cizích vojsk v Afghánistánu. Jednalo se o typický válkou vyvolaný terorismus (*conflict generated terrorism*). (EICHLER, 2010)

12. července byl objeven byt na 18 Alexandra Grove, Leeds. Nálože byly podomácku vyrobené, každá obsahovala 2-5 kg výbušniny (směs z koncentrovaného peroxidu vodíku a drceného pepře), s největší pravděpodobností byla iniciována improvizovanými rozbuškami s obsahem peroxidů acetonu. Skupina se financovala sama, nebyly nalezeny žádné důkazy o vnějších zdrojích. Podle odhadů stály útoky méně než £8 000. Nejdražšími položkami byly cesta do Pákistánu (listopad 2004 - únor 2005), vybavení na výrobu bomb, pronájem auta a bytu. (House of Commons, 2006)

V televizi Al-Jazeera bylo 1. září odvysíláno video, kde Khan ospravedlňuje útoky, viz příloha 3. Následně 19. září vydává al-Kaida prohlášení, že útoky iniciovala. Podle britského ministra zahraničí Jacka Strawa měly bombové atentáty: „*všechny charakteristické rysy útoku spojeného s al-Kaidou*“, tzn. soustředění útoků na místa s vysokou koncentrací civilního obyvatelstva. V průběhu vyšetřování vyšlo najevo, že útočníci jednali samostatně a nebyli napojeni na žádnou teroristickou organizaci. (www.blisty.cz)

6.2.8 Odsouzení

Všichni čtyři útočníci při explozích 7/7 zemřeli.

Za pokus o atentát 21. července 2005 byla čtveřice britských muslimů odsouzena k doživotnímu vězení, s možností zkrácení trestu po uplynutí 40 let. Skupina u soudu tvrdila,

že nálože nebyly funkční a jejich akce byla jen formou protestu proti válce v Iráku. Neměli v plánu nikoho zabít. (www.novinky.cz)

6.2.9 Dílčí shrnutí

Cílem útoku byla místa s vysokou koncentrací osob, která zaručila vysoký počet obětí. *Terčem* se stalo několik set nevinných občanů, kteří nenesli žádnou odpovědnost za rozhodnutí a opatření vlády. Podstatou *poselství* bylo potrestat premiéra Blaira za podporu Spojeným státům (svého času měl dokonce přezdívku „*Bushův ministr zahraničí*“). Dalším motivem bylo, že po skončení operace Irácká svoboda se Velká Británie stala společně s USA okupační mocností v Iráku. Dále se Velká Británie angažovala v tažení za zmrazení bankovních kont teroristických sítí. V Londýně byla zcela jiná zpětná vazba než v Madridu. Úřadující premiér Tony Blair nepřekrcoval fakta ani souvislosti, otevřeně přiznal, kdo byl *odesílatelem*, a reagoval neústupnou politikou.

6.3 Paříž 2015

V Paříži došlo v pátek 13. listopadu 2015 k několika útokům. Mezi 21. hodinou a 1. hodinou ranní bylo provedeno 6 útoků střelnými zbraněmi a 4 sebevražedné bombové útoky. Během koordinované akce došlo postupně k několika útokům, které zahrnovaly střelbu z útočných pušek, sebevražedné bombové útoky i braní rukojmích. Útoky si vyžádaly 137 lidských životů (130 obětí a 7 atentátníků), přes 360 lidí bylo zraněno. (www.lefigaro.fr)

6.3.1 Situace před útokem

Francie byla vždy proti válce v Iráku a prosazovala diplomatické řešení konfliktu. Dne 20. ledna 2003 prohlásil francouzský ministr zahraničí Dominique de Villepin: „(...) *jsme přesvědčeni, že vojenská intervence by byla nejhorším řešením.*“ Francie je také jedním ze strategických spojenců alžírské vlády, kterou islamisté považují za zrádčovský režim. (EICHLER, 2010) Francouzský vliv v Africe není zanedbatelný, jeho působení umožnilo stabilizovat Pobřeží slonoviny, zastavit vzestup terorismu v Mali a uspíšit pád Muammara Kádáfího, nyní se snaží spolu s dalšími africkými zeměmi odvrátit drama ve Středoafrické republice. (MADAULE, 2014)

V letech 1950-1960 bylo přistěhovalectví pracovních sil, tzv. gastarbeiterů, do Francie masivně podporováno. Rodinní příslušníci zahraničního pracovníka získali pobytové právo a případně i pracovní povolení. Tito přistěhovalci byli Francii vděční za možnost života v lepších podmínkách a nebyli s nimi problémy. S generací jejich synů začaly přicházet potíže a nejhorší je to se současnou generací vnuků původních imigrantů. Donedávna panovala představa, že Francie integraci zvládá. (JANYŠKA, 2006a)

Docent Eichler (2015) popsal situaci následovně: „*Přistěhovalci ve třetí generaci trpí pocitem vykořeněnosti, už nepatří do Afriky a francouzský stát pro ně nepředstavuje žádnou autoritu. Žijí na sídlištích na předměstích velkých měst. To jsou místa, kam se dříve policisté báli v noci jezdit. Dnes to došlo tak daleko, že se tam bojí už i ve dne. Žijí tam pouze přistěhovalci ze severní a střední Afriky, jsou to africké čtvrti, které si žijí svým životem, a policie se do toho nechce vkládat s tím, ať si to vyřeší sami.*“

Na francouzských předměstích došlo na podzim roku 2005 k nepokojům. Nespokojení potomci přistěhovalců podpálili stovky aut a desítky budov, o život přišlo nejméně 6 osob, někteří vzbouřenci byli následně deportováni. Podnětem k násilí byla zpráva o úmrtí dvou mladíků z přistěhovalčeských rodin, kteří 27. října na útěku před policií překonali oplocení trafostanice, kde byli smrtelně zraněni elektrickým proudem. Zpráva o incidentu se rychle rozšířila a za smrt obou lidí byla viněna policie. Nepokoje začaly ve večerních hodinách 27. října útoky na policii a hasiče na pařížském předměstí Clichy-sous-Bois dlouhodobě postiženém vysokou mírou nezaměstnanosti a kriminality. První noc několik skupin mladíků podpálilo 23 aut. Byla vytlučena okna a zničeny autobusové zastávky. Vlna nepokojů se zvýšila po 30. říjnu, kdy vybuchly dva policejní granáty se slzným plynem před mešitou v Clichy-sous-Bois. Nepokoje se rozšířily do dalších francouzských měst. Pařížský imám označil

násilí za ostudné, i bratr jednoho z mladíků usmrceného elektrickým proudem vyzval k ukončení nepokojů. Dne 8. listopadu rozhodla francouzská vláda o vyhlášení výjimečného stavu na základě zákona o nouzovém stavu z roku 1955. Na území kontinentální Francie se tak stalo poprvé, kdy byl tento zákon použit. V dotčených oblastech získala policie určité pravomoci, např. domovní prohlídky při podezření na ukryté zbraně. Kromě toho bylo možné vydat zákaz nočního vycházení. Zákaz platil pro nezletilé mezi 22. hodinou večer a 5. hodinou ráno (případně jiný čas dle rozhodnutí), pokud nebyli v doprovodu dospělé osoby - svého zákonného zástupce. Zákaz vycházení byl preventivně prodloužen až do 20. listopadu. V některých městech byl vyhlášen zákaz nočního vycházení. 17. listopadu policie a úřady oznámily, že se situace již vrátila do normálu a bezpečnostní opatření přijatá na základě zákona o stavu nouze byla odvolána. (www.cnn.com) Frustrovaná mládež se s policií v ulicích střetla i v letech 2007, 2010 a 2012. Tohle jsou lidé, kteří se přímo podílejí na páchání teroristických útoků v zemích, kde žijí. (JANYŠKA, 2006b)

7.1.2015 došlo ke střelbě v Pařížské redakci týdeníku *Charlie Hebdo*. Zavražděno bylo 12 lidí, dalších 10 bylo zraněno. V časopise vycházejí komiksy, reportáže, fejetony a vtipy, jejich terčem bývá krajní pravice, katolictví, islám, judaismus, politika, kultura. Čin měl být odplatou za karikaturu proroka Mohameda dříve uveřejněnou v časopise. K útokům se přihlásila al-Kaida. (www.lemonde.fr)

Francie je členskou zemí NATO a je jedním ze zakládajících členů EU a OSN. Patří ke stálým členům Rady bezpečnosti OSN, je uznanou jadernou mocností a členem G7.

6.3.2 Pátek 13.

Na fotbalovém stadionu Stade de France se během prvního poločasu utkání mezi Francií a Německem postupně ozvaly tři exploze. V době útoků byl přítomen i francouzský prezident François Hollande. Po druhé explozi byl bezpečnostními složkami evakuován. Aby se předešlo panice, hráči ani fanoušci nebyli o poločasové přestávce o útocích informováni a utkání bylo dohráno. Všech 80 tisíc návštěvníků bylo po skončení zápasu z bezpečnostních důvodů pozdrženo na stadionu. Evakuace probíhala postupně po skupinách.

Na křižovatce ulic Rue Bichat a Rue Alibert začali útočníci střílet do lidí před barem Le Carillon. Poté zaútočili na blízkou kambodžskou restauraci Le Petit Cambodge. V baru a restauraci zemřelo celkem 15 lidí, dalších 15 osob bylo vážně zraněno. Útočníci uprchli.

Na terase italské restaurace La Casa Nostra začal muž s útočnou puškou střílet do hostů. Zemřelo zde 5 lidí, dalších 8 osob bylo vážně zraněno.

Dva útočníci začali střílet na terase restaurace La Belle Équipe. Střelba trvala několik minut, útočníci uprchli v automobilu. V restauraci zemřelo 19 osob.

V kavárně Comptoir Voltaire se odpálil sebevražedný atentátník.

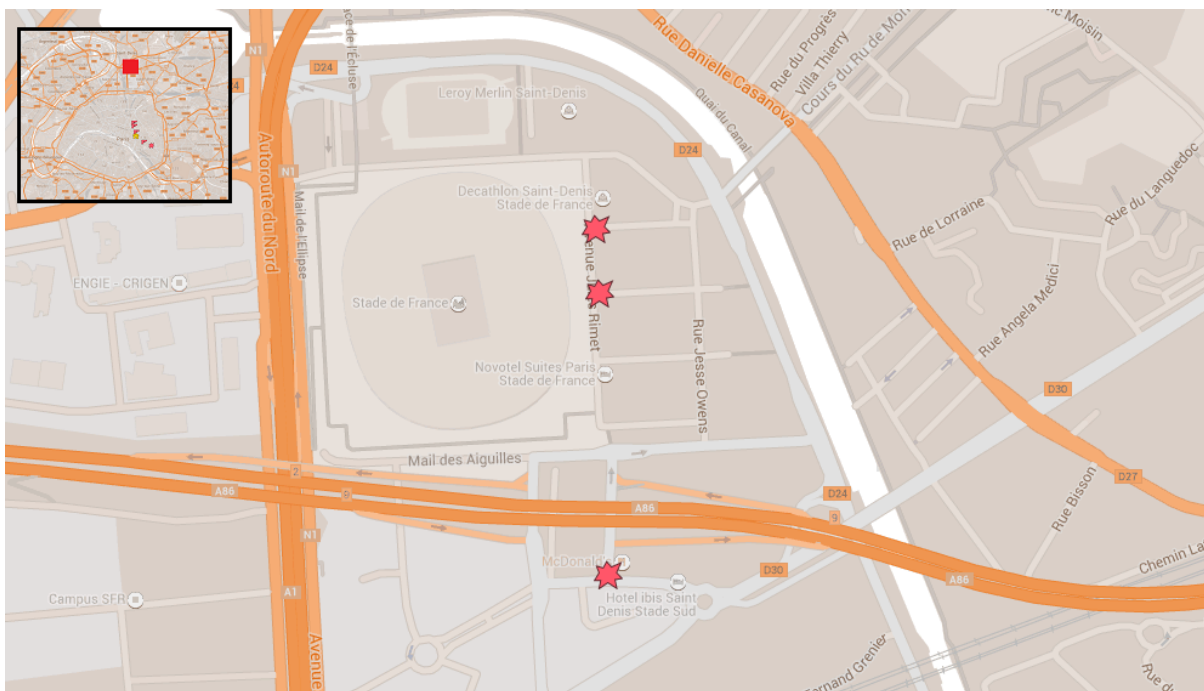
Nejvíce obětí si vyžádal útok na koncertní sál Bataclan. V sále probíhal koncert americké rockové skupiny Eagles of Death Metal za účasti asi 1 500 diváků. Do budovy vnikli tři útočníci vyzbrojení útočnými puškami AK-47 a ručními granáty, kteří zabili desítky lidí a další desítky osob vzali jako rukojmí.

Kolem půlnoci se objevily zprávy, že teroristé začali popravovat rukojmí. Francouzské bezpečnostní jednotky zahájili zásah, při němž byli teroristé zneškodněni. Jeden byl zasažen střelbou bezpečnostních jednotek a jeho vesta explodovala, zbylí dva se odpálili sami. V sále zemřelo 89 lidí a útočníci. (www.bbc.com)

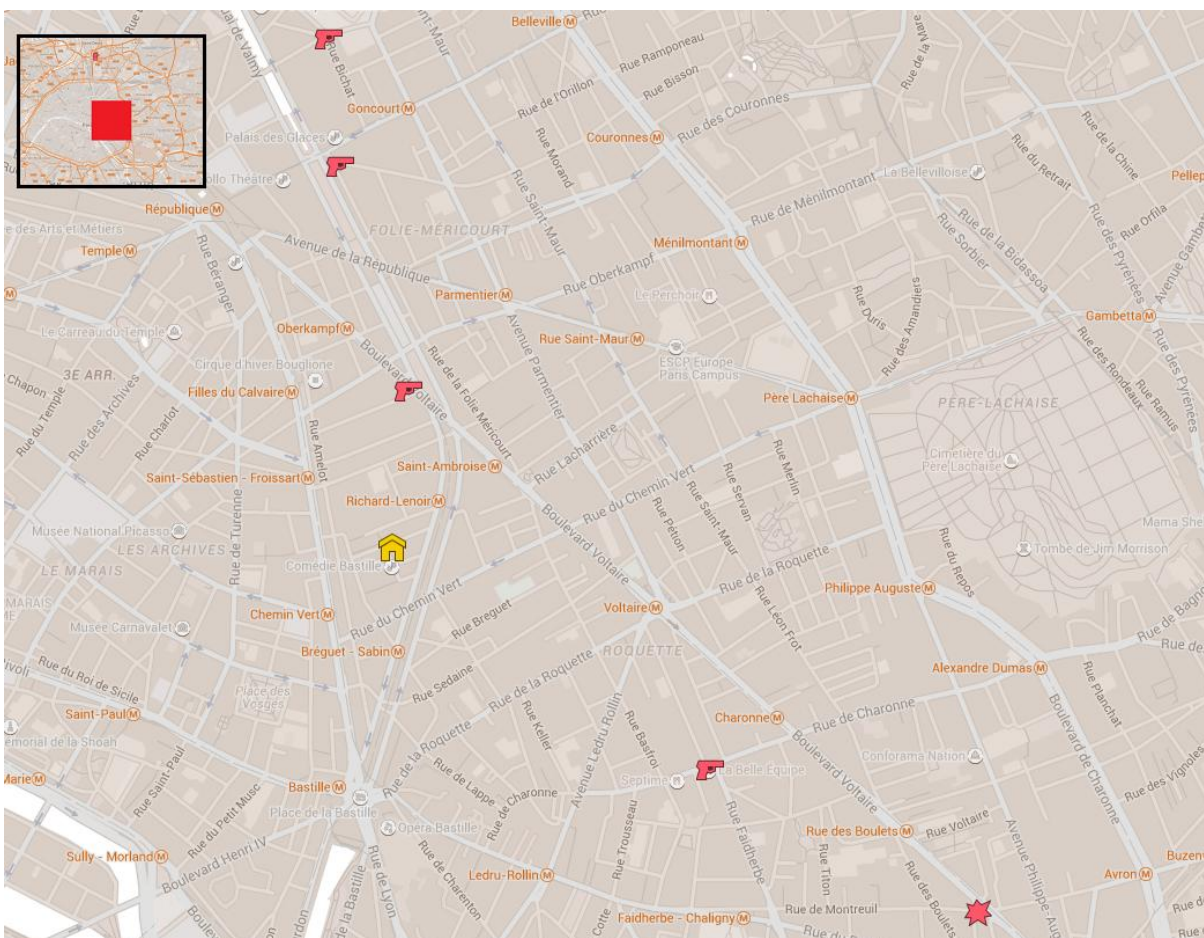
6.3.3 Časová osa

- 21:20 - Došlo ke dvěma explozím v blízkosti Stade de France, kde probíhal fotbalový zápas mezi Francií a Německem. Zápasu se účastnil i prezident Hollande, který byl z místa evakuován.
- 21:25 - Došlo ke střelbě v baru Le Carillon a restauraci Le Petit Cambodge.
- 21:32 - Střelba v ulici Fontaine au Roi. Kulky zasahují i návštěvníky restaurace Casa Nostra.
- 21:36 - Začala střelba na terase kavárny La Belle Equipe.
- 21:40 - Došlo k explozi v kavárně Comptoir Voltaire.
- 21:40 - Několik mužů začíná střílet v koncertní síni Baclatan.
- 21:53 - Došlo k explozi před restaurací McDonald's.
- 23:00 - Francouzská policie potvrdila prvních 18 obětí.
- 23:10 - Policie vydala prohlášení, že teroristé v Bataclanu drží jako rukojmí kolem stovky lidí.
- 0:00 - Prezident Hollande vyhlásil výjimečný stav pro celou Francii a oznamuje uzavření hranic země.
- 0:30 - Do centra města přijela francouzská armáda. Policie oficiálně potvrdila zneškodnění útočníků v Bataclanu.
- 1:00 - Formálně byl vyhlášen stav nouze.

Obrázek 5 - Mapa útoků - Paříž 1. Zpracování vlastní. Dostupné na www.google.com/maps/d/edit?mid=1D0khfBtDYGROImJSSxxxat9p5CE&usp=sparing

Obrázek 6 - Mapa útoků - Paříž 2. Zpracování vlastní. Dostupné na www.google.com/maps/d/edit?mid=1D0khfBtDYGROImJSSxxxat9p5CE&usp=sparing

Na šesti místech došlo celkem ke čtyřem útokům se střelnou zbraní a na dalších dvou místech se sebevraždění atentátníci odpálili. V koncertní síni Bataclan teroristé nejdříve stříleli do lidí, poté je drželi jako rukojmí a při zásahu bezpečnostních složek se dva ze tří útočníků odpálili. Útoky si vyžádaly 137 lidských životů, přes 368 lidí bylo zraněno. Hned následující den Islámský stát potvrdil, že stál za útoky. (www.lefigaro.fr)

6.3.4 Záchranné práce

Útoky byly koordinované, proběhly na několika místech současně. Načasování bylo naplánované tak, aby se bezpečnostní a záchranné složky musely soustředit do několika oblastí naráz. Byly použity různé druhy střelných zbraní kombinované se (sebevražděnými) výbuchy a požárem. Všichni teroristé měli sebevražděné opasky.

Místa útoků lze rozdělit do tří kategorií podle místa konání:

1. Stade de France, 2. Kavárny a ulice poblíž divadla a 3. Koncertní síň Bataclan.

Na Stade de France došlo ke třem výbuchům, které kromě sebevražděných atentátníků zabily jednu osobu. První atentátník se měl podle plánu odpálit mezi diváky na stadionu. Poté, co byl odhalen ostrahou, se odpálil před stadionem, další exploze následovaly po 10 a 23 minutách – jejich terčem měly být davy diváků a první zasahující složky. Díky provedeným opatřením, dohrání zápasu do konce a postupné evakuaci stadionu, bylo zabráněno dalšímu krveprolití.

Útoky v kavárnách a na ulicích lze vnímat jako „útoky v mezičase“, které měly za cíl vyvolat chaos a paniku. Tyto akce si vyžádaly 39 obětí.

V koncertní síni Bataclan začínají tři ozbrojení muži střílet do lidí. Přeživší jsou drženi jako zajatci odsouzení k poslednímu soudu, resp. rukojmí. Zajatci se mohou volně pohybovat, podávat zprávy svým příbuzným a známým. Toto prodloužení přinese tolik chtěnou pozornost médií. Po třech hodinách vniká do objektu policie. 1 terorista byl zastřelen policií, 2 útočníci aktivovali sebevražděné opasky s cílem zabít co nejvíce policistů. V klubu Bataclan zemřelo 89 osob. Pokud by v síni vznikl požár (záměrně, následek výbuchů) mohly být ztráty na životech mnohem větší.

Ranění byli převezeni do deseti nemocnic 45 posádkami Service d'Aide Médicale d'Urgence (dalších 15 posádek bylo ponecháno v rezervě). 256 pacientů bylo převezeno touto službou, další byli přepraveni soukromými vozy. V nemocnicích ošetřovali závažná poranění – devastující střelná, poranění hlavy, obličeje, šíje, hrudníku, břicha a končetin. Byl k dispozici ošetrovací protokol pro postup při ošetření střelných poranění, tzv. *White Plan*. Záchranné složky pravidelně cvičí podle zmíněného plánu, jedno z cvičení proběhlo ten den ráno. Pacienti, jejich příbuzní i zasahující byli v šoku, proto bylo nutné poskytovat psychologickou pomoc. (CIKHARTOVÁ, 2016)

6.3.5 Důsledky útoku

Po útocích byl vyhlášen výjimečný stav na celém území Francie, který je průběžně prodlužován (nyní je platný do 26. července), dále byly uzavřeny hranice a dočasně nebyly v provozu některé linky pařížského metra, částečně byla přerušena i autobusová doprava. Pařížská policejní prefektura požádala obyvatele města, aby nevycházeli na ulici.

Prezident Hollande na útoky reagoval slovy: „*Je to válečný akt spáchaný teroristy z Islámského státu,*“ dále mluvil o boji proti těm, kteří jsou za útoky zodpovědní: „*Povedeme boj. Budeme nelítostní.*“ (www.denik.cz)

Západní spojenci bezprostředně po útoku nabídli Francii podporu. Barack Obama vydal prohlášení, ve kterém kromě vyjádření soustrasti uváděl, že Američané jsou v boji proti terorismu a extremismu společně s Francií. (www.lidovky.cz)

Prezident Hollande požádal ostatní státy, aby Francii podpořily v boji proti terorismu. Vyzval Radu bezpečnosti OSN, aby přijala rezoluci proti radikálům z IS. Francie oficiálně požádala EU o naplnění článku 42 Smlouvy o EU², např. přímá podpora a zapojení do operací v Sýrii a Iráku nebo převzetí části úkolů, které francouzské jednotky plní jinde ve světě. Ministr obrany Martin Stropnický k tomu řekl: „*Všichni to berou jako útok na Evropu, na evropský způsob života, a také se podle toho chtějí zachovat.*“ (www.ceskatelevize.cz)

Mnoho států po útocích zavedlo zvýšená bezpečnostní opatření, např. 4. stupeň v Belgii.

Skupina Anonymous vyhlásila IS kyberválku Hlavním cílem je zničení stránek a účtů, které IS používá k propagandě. (www.mirror.co.uk)

Lidé po celém světě vyjadřovali podporu Francii statusy na sociálních sítích s hashtagy #jesuisparis a #prayforparis. Francouzský grafik Jean Julien vytvořil logo „*Peace for Paris*“, modifikovaný symbol míru s Eiffelovou věží. Prakticky celý svět změnil barvu na modrobílo-červenou, státní barvy Francie. (LAURENT, 2015)

Syrský prezident Bašár Asad odsoudil útoky, zároveň podotkl, že Francie svou podporou syrským opozičním skupinám sama přispěla k šíření terorismu.

Vůdce organizace Hizballáh útoky odsoudil a vyjádřil solidaritu Francii. Od útoků se distancovaly i další blízkovýchodní militantní organizace jako Hamás či Islámský džihád.

Francie zvažuje ukončení mise ve Středoafričské republice. Hlavním důvodem je snaha Francie přesunout své síly do míst, kde jsou potřebnější. Jedná se zejména o operace v Mali, letecké údery proti IS v Sýrii a také možné přípravy na intervenci v Libyi. Dalším důvodem je ukončení nepokojů a stabilizace regionu. (KOPECKÝ, 2016)

² Lisabonská smlouva, čl. 42 odst. 7 uvádí, že „*pokud se členský stát stane na svém území terčem ozbrojeného napadení, poskytnou mu ostatní členské státy pomoc a podporu všemi prostředky, které jsou v jejich moci*“.

6.3.6 Vyšetřování

15. listopadu byl identifikován první útočník. Byl jím Omar Ismail Mostefai (29), Francouz alžírského původu, který byl na seznamu extremistů. Další ze sebevražedných atentátníků ze Saint-Denis byl podle syrského pasu identifikován jako Ahmad Al Mohammad. Držitel pasu přišel v říjnu do EU tzv. „balkánskou cestou“, byl žadatelem o azyl. Dalšími dvěma identifikovanými útočníky byli Bilal Hadfi (20) a rodilý Pařížan Samy Amimour (18). (FAIOLA a MEKHENNET, 2015)

Za hlavního organizátora útoků francouzská policie označila Belgičana marockého původu Abdelhamida Abaaouda (28). Ten byl v červenci 2015 odsouzen belgickým soudem ke 20 letům vězení za verbování příslušníků do IS. Nejspíš zorganizoval i (neúspěšný) letní útok v rychlovlaku TGV z Bruselu do Paříže. Útočníci měli kontakty v Belgii. (LOUIS, 2015)

Během 18. listopadu provedla francouzská policie společně se speciálními protiteroristickými složkami rozsáhlou razii na pařížském předměstí Saint-Denis. Při zásahu bylo zatčeno osm osob. Pařížská prokuratura oficiálně potvrdila, že jedním z mrtvých mužů byl Abdelhamid Abaaoud. Kromě něj zahynuli další 2 teroristé. (www.lemonde.fr; www.lepoint.fr)

18. března 2016 se podařilo belgické policii po zátahu ve čtvrti Molenbeek zadržet dlouho hledaného Salaha Abdeslama (26), zatčeno bylo i několik jeho kompliců. Skrývala je tamní muslimská komunita – rodina, přátelé, známí i drobní zloději, aniž by byli sami radikalizovaní. Zprávy o tom, že zatčený Abdeslam spolupracuje s policií, pravděpodobně přiměly zbylé členy teroristické skupiny k další akci. Dne 22. března 2016 došlo k útokům na bruselské letiště Zaventem a na metro, které si vyžádaly 31 obětí. Vyšetřování ukázalo, že pachatelé byli navrátilci z bojů za IS, vazby na pařížské atentátníky se potvrdily. (www.lefigaro.fr)

Vyšetřovatelé stále odhalují další a další kontakty. Počet lidí zapojených do teroristické sítě je mnohem větší než se původně myslelo.

6.3.7 Odsouzení

Belgičané předali ve středu 27.4.2016 do Francie Salaha Abdeslama, jediného žijícího podezřelého z listopadových útoků v Paříži. Francouzská prokuratura ho obvinila z terorismu, vraždy, únosu a držení zbraní.

6.3.8 Dílčí shrnutí

Cílem útoku byla místa s vysokou koncentrací osob, která zaručila vysoký počet obětí. *Terčem* se stali nevinní civilisté. Podstatou *poselství* bylo poukázat na zranitelnost Francie potažmo dalších evropských států. Dalším motivem byla pomsta za francouzské vojenské akce, které probíhaly a stále probíhají v Mali a Středoafričské republice. Na rozdíl od Madridu a Londýna šlo o pomstu za vojenskou angažovanost v severní Africe. Prezident Hollande pronesl projev o tom, že: „*Francie je ve válce*“. Francie následně významně zintenzivnila bojové akce vůči IS, zaměřila se především na bombardování jeho pozic ve městě Rakka a okolí. Podobně jako v Londýně, nikdo nepopíral fakta o tom, kdo byl *odesílatelem*.

7 Komparace útoků

Po úderech na USA 11.9.2001 bylo jen otázkou času, kdy přijde řada na Evropu. Předpokládalo se, že úder by se mohly zaměřit na země, které jsou nejbližšími spojenci USA v globální válce proti terorismu a jejichž politici vůdcové se nejvýrazněji zařadili po bok bývalého amerického prezidenta G. W. Bushe.

Všechny porovnávané útoky se odehrály v hlavních městech. K útokům pokaždé došlo na několika místech najednou. Vybraná místa se vyznačovala vysokou koncentrací osob – Madrid a Londýn – veřejné dopravní prostředky v době ranní dopravní špičky, Paříž – restaurace, kavárny, klub a sportovní stadion v pátek večer.

Datum útoků v Madridu je velmi symbolické. V anglickém formátu zápisu dat je symbolika naprosto zřejmá 9-11-2001. **9-11** přímo odkazuje na útoky ze září 2001 v USA. Ve Španělsku se navíc měly konat za tři dny parlamentní volby.

Co se týče volby data 7.7.2005, sedmička je v mnoha kulturách vnímána jako šťastné číslo. V den útoků dokonce zdvojené. Den před samotnými útoky bylo rozhodnuto, že Londýn bude hostit letní olympijské hry v roce 2012. V době útoku se ve Skotsku konal summit G8.

Pařížské útoky se odehrály v pátek 13. 11. 2015. Podle numerologů bylo toto datum zvoleno jako odkaz k nechvalně známému pátku 13. října 1307³. V den útoků byl prezident Hollande přítomen na Stade de France. V koncertním sále Bataclan, který patřil židovským majitelům, vystupovala rocková skupina Eagles of Death Metal, která nedlouho před útoky vystoupila v Izraeli.

Jako prostředky byly v Madridu použity dálkově odpálené bomby, v Londýně ručně odpálené sebevražedné bomby a v Paříži kombinace střelných zbraní i sebevražedných bombových útoků. Podle dostupných údajů lze konstatovat, že kombinací použitých prostředků (střelné a výbušné zbraně) byl znásoben dopad na psychiku obyvatel.

Za útoky v Madridu je odpovědná al-Kaida, jejím jménem konaly brigády mučedníka Abú Háfize Masrího. Jednalo se o skupinu islámských extrémistů. Londýnské útoky spáchala skupina čtyř Britů pákistánského původu. Útočníci jednali samostatně a nebyli napojeni na žádnou teroristickou organizaci. K útokům v Paříži se přihlásil IS.

³ V tento den začal francouzský král Filip IV. Sličný s pronásledováním a zatýkáním templářů, po kterém následoval zánik řádu. Pátek 13. se všeobecně bere jako nešťastný den.

Tabulka 1 - Srovnání útoků. Zpracování vlastní.

	Madrid	Londýn	Paříž
Datum	11.3.2004	7.7.2005	13.11.2015
Počet míst	4	4	6
Počet pachatelů	13 (přímí účastníci) celkem 28 osob	4 (zemřeli při útocích)	13 (7 zemřelo při útocích)
Metoda	NEPŘÍMÁ <i>dálkové odpálení výbušnin</i>	PŘÍMÁ <i>sebevražedné atentáty</i>	PŘÍMÁ <i>střelba do davu, sebevražedné atentáty</i>
Forma útoku	výbušniny	výbušniny	střelné zbraně, výbušniny
Skupina	al-Kaida	Britové pákistánského původu	Islámský stát

Zkoumané teroristické útoky spáchali ti, kteří se v daných evropských zemích již narodili. Tak tomu bylo ve Španělsku, Británii i nyní ve Francii. Šlo o vnuky původních přistěhovalců. Tito lidé mají občanství té které země, přesto se cítí být vykořenění a je možné je snadno zradikalizovat. Vždy se jednalo o mladé útočníky ve věku kolem 20 let vyznávající islám.

Na území Španělska i Velké Británie již dříve docházelo k teroristickým útokům ze strany organizací ETA, potažmo IRA. Pro Francii je zkušenost s terorismem relativně nová, počínaje útoky na Charlie Hebdo.

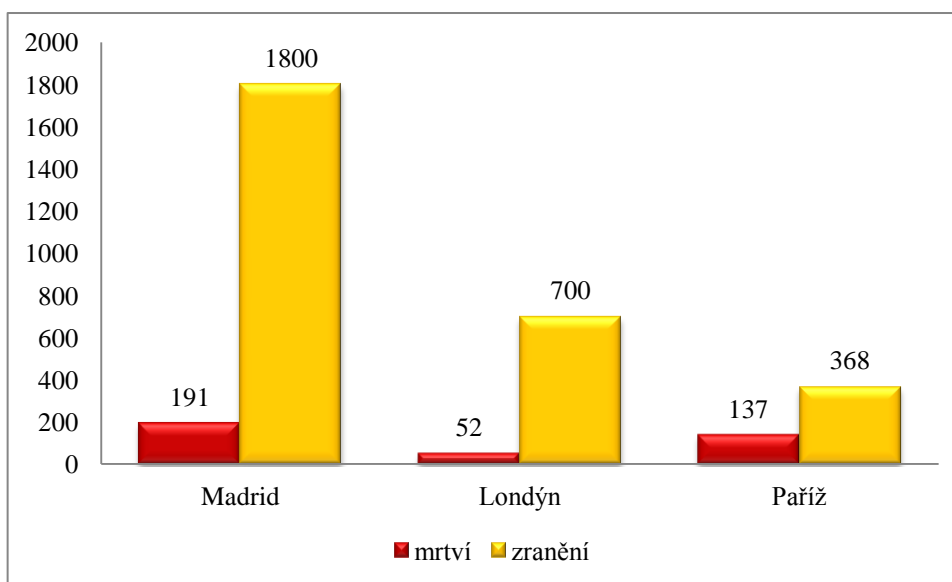
Pokud porovnáme útoky z pohledu komunikační strategie, dojdeme k tomu, že ne vždy teroristé dosáhnou svého cíle. Při útocích v Madridu a Londýně se jednalo o pomstu za vojenskou angažovanost na Blízkém východě, zatímco útoky v Paříži byly pomstou za francouzskou vojenskou přítomnost v severní Africe.

Atentáty v Madridu naprosto splnily očekávání teroristů. Nastupující premiér Zapatero vydal okamžitě pokyn ke stažení španělských vojsk z Íráku. Zatímco v Londýně došlo k opačné reakci, premiér Tony Blair britské vojáky nestáhl. Naopak žádal přitvrzení vojenských akcí. Také po útocích v Paříži došlo k zintenzivnění bojových akcí proti IS a to nejen ze strany Francie, ale i USA, Ruska a dalších států.

Tabulka 2 - Posouzení útoků z hlediska komunikační strategie. Zpracování vlastní.

	Madrid	Londýn	Paříž
Feed-back	KLADNÝ <i>Nastupující premiér Zapatero okamžitě stáhl španělské vojáky z Iráku.</i>	ZÁPORNÝ <i>Premiér Blair vojáky nestáhl, Velká Británie zůstala součástí mezinárodní koalice.</i>	ZÁPORNÝ <i>Prezident Hollande zintenzivnil bojové akce vůči IS.</i>
Message	<i>vynutit stažení okupačních vojsk z Iráku</i>	<i>vynutit stažení okupačních vojsk z Iráku</i>	<i>pomsta za francouzské vojenské akce ve Středoafričské republice a v Mali</i>
Target	civilní obyvatelstvo	civilní obyvatelstvo	civilní obyvatelstvo
Transmitter	al-Kaida	Britové pákistánského původu	Islámský stát

Nejvíce obětí si vyžádal útok v Madridu a to 191, v Paříži přišlo o život 137 osob a při útocích v Londýně 52 osob. Zraněných bylo také nejvíce v Madridu – více než 1800, v Londýně bylo evidováno přes 700 zraněných a v Paříži bylo zraněno 368 osob. Vždy byly mezi oběťmi státní příslušníci různých zemí.

Obrázek 5 - Porovnání počtů mrtvých a raněných. Zpracování vlastní.

8 Diskuze

V souladu s *Bezpečnostní strategií 2015* (2015) se odborníci shodují na tom, že globální terorismus je závažnou bezpečnostní hrozbou pro dnešní svět.

Při posuzování toho, co je a co není terorismus, vždy záleží na konkrétních okolnostech a souvislostech. Eichler (2010) říká: „*Pokud malé skupiny na podstatní úrovni zabíjejí bezbranné civilní obyvatelstvo, je to vždy terorismus. Stejně tak platí, že se teroristické skupiny až na výjimky vyhýbají útokům na ozbrojené cíle.*“

Kavický (2015) i Procházková (2014) zmiňují jako aktivní vykonavatele útoků potomky přistěhovalců dlouhodobě žijící ve vybrané zemi. Eichler (2015) navíc tyto dobrovolníky rozlišuje na dvě skupiny, tzv. *outsiders* (muslimové přijíždějící do Evropy s cílem získat povolení k trvalému pobytu) a *insiders* (synové nebo vnukové těch, kteří se do Evropy přistěhovali z různých islámských zemí). Z těchto skupin se náborují vysoce vzdělaní muslimové (vytipovaní pro konání odborných činností) i málo vzdělaní lidé islámského vyznání (často s kriminální minulostí, vybraní ke konání destruktivních činností).

Globální terorismus je levný, nevyžaduje mnoho lidských zdrojů, přitahuje pozornost celého světa a dává možnost slabým postrašit silné. Kavický (2015) připomíná, že náklady na jednoho sebevražedného bombového atentátníka jsou přibližně 150 USD. Jeden atentátník zabije v průměru 12 osob.

Tři desetiny útoků je spácháno střelnými zbraněmi, šest desetin výbušninami a na poslední desetinu připadají všechny ostatní formy útoků. 90 % všech útoků je úspěšných. (Institute for Economics and Peace, 2015)

Od roku 2001 bylo podle Kavického (2015) vydáno nejméně 70 miliard USD na bezpečnostní opatření. Přísnější bezpečnostní opatření zároveň vedou ke změnám teroristických cílů. Zvýšená ochrana jednoho určitého objektu může teroristu inspirovat k vyhledání jiného cíle.

Za posledních 15 let se odehrálo přes 61 000 teroristických akcí, které zapříčinily smrt nejméně 140 000 lidí. Od roku 2000 vzrostla aktivita teroristů devětkrát. Mezi lety 2013 a 2014 vzrostl počet obětí o 80 % (z 18,111 na 32,685). Pokud nebudeme počítat útoky z 11. září 2001, tak na západě došlo „jen“ k 0,5 % úmrtí způsobených teroristickými útoky. IS zapříčinil teroristickými činy úmrtí více než 6 000 lidí, až 20 000 bojovníků zemřelo na bitevním poli. 21 % zahraničních bojovníků IS pochází z Evropy (bez Turecka). Země, ze kterých pochází nejvíce uprchlíků a běženců, jsou také nejvíce zasaženy terorismem.

Na základě analýzy počtů útoků tedy můžeme konstatovat, že v porovnání s minulostí se v dnešní době koná méně útoků, ale jejich následky jsou mnohem ničivější, jak do počtu obětí, tak i rozsahem materiálních škod, což potvrzují i závěry Institute for Economics and Peace (2015) a RAND Database of Worldwide Terrorism Incidents (2016).

Přední odborníci již dříve poukazovali na další možné cíle v Evropě. Eichler (2010) upozorňoval na zranitelnost Francie, jakožto strategického spojence alžírské vlády.

Institute for Economics and Peace (2015) sestavil žebříček zemí nejvíce zasažených terorismem. Seřadil země od nejvíce po nejméně zasažené, nejvyšší možné skóre GTI = 10. Na prvním místě je Írák (10), následovaný Afghánistánem (9,233) a Nigérií (9,213). Sýrie (8,108) je na 5. místě. První Evropskou zemí je Ukrajina (7,2) s 12. místem, poté Velká Británie (5,613) na 28. příčce. Spojené státy americké (4,613) se nacházejí na 35. místě, těsně následovány Francií (4,553). Německo (3,442) je na 53., Španělsko (2,622) na 65. a ČR (2,484) na 68. místě. Belgie (1,977) patří k zemím, kde byl vyhodnocen nejnižší dopad terorismu a patří jí 82. příčka.

Institute for Economics and Peace (2015) zveřejnil statistiky útoků podle pachatelů. 30 % útoků na západě od roku 2006 bylo provedeno skupinami o 3 a více útočnicích (70 útoků), 70 % spáchali osamělí vlci (164 útoků). Z toho 80 % úmrtí nebylo zapříčiněno islámským fundamentalismem, ale kvůli ideologiím radikálně pravicovým, nacionalistickým, protivládním apod.

Za zmínku tedy stojí i srovnání s lone-wolf terorismem. Osamělí vlci jsou jednotlivci, kteří nejsou organizováni žádným hnutím ani nejsou nikým řízení. Žijí ve společnosti, která je cílem jejich útoků, jsou schopni sami sebe kdykoliv aktivovat k útoku. (BAKER a GRAAF, 2011) Podle Kavického (2015) je predikce útoků osamělých vlků nemožná. Násilí se osamělí vlci dopouští výhradně samostatně. Jejich cíle mohou být jakékoli od politických, etnických, separatistických, náboženských až po osobní mstu za křivdu na jejich osobě (např. propuštění z práce). Často se stává, že jejich cíle jsou náhodné bez jakékoli osobní vazby.

Většina těchto teroristů je silně ovlivněna propagandou určité ideologie. Dnes je nejlepším nástrojem k šíření propagandy internet, stále však vycházejí i tištěné časopisy, knihy a manifesty. Právě tyto dokumenty se stávají návodem a zdrojem inspirace k teroristické činnosti. Stejnými prostředky se mohou radikalizovat i osamělí vlci. (PANTUCCI, 2011)

U osamělých vlků můžeme pozorovat určité podobnosti s islámskými teroristy, jedná se o zbožné lidi, kteří působí velmi nenápadně. Na rozdíl od typických příslušníků teroristických organizací je u nich pozorován nadprůměrný výskyt psychických onemocnění, jsou nespolečenšší, s lidmi nevycházejí. (BAKER a GRAAF, 2011)

Osamělí vlci útočí většinou pomocí lehkých palných zbraní a bomb, které jsou schopni jednoduše vyrobit z běžně dostupných komponentů, jejichž původní účel je naprosto odlišný. Vykonanými útoky se snaží dosáhnout paniky a strachu, zvýšení povědomí o určité situaci či o vlastních záměrech, rozeslání zprávy mezi své nepřátele, ale i podporovatele. Myslí si, že svou činností zamezí vnímané nespravedlnosti. Často se domnívají, že se po vykonání teroristického činu stanou hrdiny. (BAKER a GRAAF, 2011)

Od roku 1990 se v Evropě objevilo 6 osamělých vlků (John Austonius, Franz Fuchs, David Copeland, Petr Mangs, Anders B. Breivik a Pavlo Sergiyovich Lapshyn). Většina z nich byla proti přistěhovalcům a islámu. Fenomén osamělých vlků má nejdelší tradici ve Spojených státech. (PANTUCCI, 2011)

Breivikovy dva útoky proběhly v pátek 22. července 2011. Nejdříve vybuchla velmi silná výbušnina v centru Osla, která byla umístěna ve voze, který tam Breivik přistavil. Výbuch zabil osm osob a zranil dalších 209. Bomba obsahovala odhadem 950 kg výbušné látky vyrobené z hnojiva. Breivik, v uniformě policisty, se poté přesunul 35 km severovýchodně od Osla na malý ostrov Utøya, na kterém probíhal tábor mladých příznivců norské vládnoucí Dělnické strany. Zde automatickou útočnou puškou zabil 69 a zranil 33 osob. Po příjezdu policejní zásahové jednotky se vzdal. (www.bbc.com) Po porovnání jeho útoků s námi analyzovanými útoky, zjistíme následující – použil více zbraňových prostředků, stejně jako tomu bylo v Paříži; útoky se odehrály na více místech – stejně jako u dalších zkoumaných událostí; počet obětí a raněných byl v řádech desítek (77 mrtvých, 242 zraněných), terčem útoků byly především děti na tábore; v době útoků mu bylo přes 30 let; jeho ideologie byla krajně pravicová, na rozdíl od radikálních muslimů, kteří vykonali ostatní útoky. (KAVICKÝ, a další, 2015)

Důsledkem všudypřítomné globalizace vznikl i globální terorismus. Jediný možný způsob boje s ním je podle Eichlera (2009) mezinárodní spolupráce, široká antiteroristická koalice.

Závěr

Tato bakalářská práce pojednávala o problematice globálního terorismu se zaměřením na jím používané metody a strategie. Neustálý technologický vývoj přináší nové možnosti pro boj s terorismem, bohužel mohou být i zneužity k páčání teroristických činů. Teroristé zneužívají práva volného pohybu osob po EU, cíle si volí tak, aby docílili maximálního efektu. Bezpečnostní složky jen velmi obtížně monitorují jejich pohyb a je pro ně značně obtížné zabránit uskutečnění jimi plánovaných útoků.

Bez důkladné přípravy bezpečnostních složek, studia motivací, taktik a strategií teroristických skupin, nelze o úspěšném boji proti terorismu ani uvažovat. Důležité je věnovat se i příčinám vedoucím k terorismu, snažit se je vyřešit nenásilnou formou. V budoucnu by mělo být jednou z priorit pro zlepšení a praktické řešení problematiky terorismu působit včasnými diplomatickými zásahy proti samotnému vzniku teroristických skupin, řešit konflikty a urovnávat spory.

V teoretické části jsem charakterizovala pojmy týkající se terorismu, jeho strategií a forem. Vybrala jsem některé z nejznámějších teroristických organizací, popsala jejich historický vývoj, ideovou motivaci a jimi používané metody, formy financování. Věnovala jsem se současnému pojetí bezpečnosti ve vztahu k terorismu v podmínkách ČR.

V praktické části tato bakalářská práce vycházela z popisů událostí v dostupných materiálech. Rešerší jsem získala relevantní data. Výsledky jsem následně zpracovala do časových os, mapových podkladů a zasadila je do kontextu doby. Všechny útoky jsem následně komparovala, pro porovnávání hodnoty jsem vytvořila přehledné tabulky. Stanovené cíle jsem splnila.

Závěrem lze konstatovat, že spolu s globalizací postupuje ruku v ruce i hrozba terorismu, na kterou je nutné se adekvátně připravit. Mezi základními podmínkami připravenosti státu jsou: legislativa, funkční bezpečnostní aparát a mezinárodní spolupráce.

Díky velkému mediálnímu zájmu o globální terorismus lze dohledat mnoho článků o proběhlých útocích. Významnějším informačním zdrojem pro mě byly odborné publikace a zahraniční studie.

Francouzský humanista Michel De Montaigne řekl: „*Kdo se bojí utrpení, trpí už tím, že se bojí*“. Ač je terorismus všudypřítomný, nesmíme se poddat strachu – tím by nad námi teroristé získali převahu.

Seznam použité literatury

- BAKKER, Edwin, a GRAAF, Beatrice de. 2011.** Preventing Lone Wolf Terrorism: some CT Approaches Addressed. In *Perspectives on terrorism*, Volume 5, Issues 5-6, str. 43-50. [Citace: 2. 5. 2016.] Dostupné na: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/articles/issues/PTv5i5.pdf>. ISSN 2334-3745.
- BARRETT, Richard. 2014.** *THE ISLAMIC STATE*. New York, 2014. str. 60. [Citace: 22. 3. 2016.] Dostupné na: <http://soufangroup.com/the-islamic-state/>.
- BELL, John Bowyer. 2001.** Shromažďování finančních prostředků. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.
- Bureau of Counterterrorism. 2015.** Country Reports on Terrorism 2014. *U.S Department of State, Diplomacy in Action*. 2015. str. 389. [Citace: 12. 4. 2016.] Dostupné na: <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2014/index.htm>.
- CAMERON, Gavin. 2001.** Myšlení teroristy. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.
- CIKHARTOVÁ, Zuzana. 2016.** Odezva na události nejen v Evropě. In *112*, 3/2016, str. 18 - 19. ISSN 1213-7057.
- CORRADO, Raymond R. 2001.** Baskický nacionalistický terorismus - ETA. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.
- EICHLER, Jan. 2005.** Jak dál v boji proti globálnímu terorismu. In *Obrana a strategie*, 1/2005, Brno: University of Defence, 2005, str. 21 - 32. ISSN 1214-6463.
- EICHLER, Jan. 2006.** Hrozba globálního terorismu a její vyhodnocování. In *Mezinárodní vztahy*, 6/2006. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, v.v.i., str. 19 - 45. ISSN 0323-1844.
- EICHLER, Jan. 2009.** *Mezinárodní bezpečnost v době globalizace*. 1. vydání. Praha: Portál, s.r.o., 2009. str. 328. ISBN 978-80-7367-540-0.
- EICHLER, Jan. 2010.** *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. str. 397. ISBN 978-80-246-1790-9.
- EICHLER, Jan. 2013.** Globální terorismus jako vážná hrozba pro civilní obyvatelstvo. In *The Science for Population Protection*, 1/2013. Lázně Bohdaneč, MV – GRH HZS ČR, IOO Lázně Bohdaneč, 2013, str. 7 - 19. ISSN 1803-568X.
- European Police Office. 2015.** *TE - SAT 2015: EUROPEAN UNION TERRORISM SITUATION AND TREND REPORT 2015*. 2015. str. 52. [Citace: 11. 4. 2016.] Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>. ISBN 978-92-95200-56-2.

- FATF. 2015a.** *FATF REPORT - Emerging Terrorist Financing Risks*. Paris: FATF/OECD, 2015b. str. 47. [Citace: 18. 4. 2016.] Dostupné na: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/emerging-terrorist-financing-risks.html>.
- FATF. 2015b.** *FATF REPORT - Financing of the Terrorist Organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)*. Paris: FATF/OECD, 2015a. str. 45. [Citace: 18. 4. 2016.] Dostupné na: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/financing-of-terrorist-organisation-isil.html>.
- FOLTIN, Pavel a ŘEHÁK, David. 2005.** *Důvody realizace a formy terorismu*. In *Obrana a strategie*, 1/2005, Brno: University of Defence, 2005, str. 33 - 42. ISSN 1214-6463.
- House of Commons. 2006.** *Report of the Official Account of the Bombings in London on 7th July 2005*. London: The Stationery Office, 2006. str. 38. ISBN 0-10-293774-5.
- IMMENKAMP, Beatrix. 2015.** *ISIL/Da'esh and 'non-conventional' weapons of terror*. European Union (EU CBRN CoE). 2015. str. 10.
- Institute for Economics and Peace. 2015.** *2015 Global Terrorism Index Report: MEASURING AND UNDERSTANDING THE IMPACT OF TERRORISM*. 2015. str. 107. [Citace: 6. 5. 2016.] Dostupné na: <http://economicsandpeace.org/reports/>. ISBN 9-780994-245649.
- JANOŠEC, Josef. 2010.** *O terorismu. Pro pracovníky bezpečnostního systému*. 1. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2010. str. 108. ISBN 978-80-7385-097-5.
- JANYŠKA, Petr. 2006a.** Nemáte nás rádi, bude vás to bolet - Povstání na předměstí, přistěhovalci a integrace ve Francii I. In *Dějiny a současnost*. 3/2006. [Citace: 26. 4. 2016.] Dostupné na: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2006/3/nemate-nas-radi-bude-vas-to-bolet/>. ISSN 0418-5129.
- JANYŠKA, Petr. 2006b.** Nazvat věci pravým jménem - Povstání na předměstí, přistěhovalci a integrace ve Francii II. In *Dějiny a Současnost*. 4/2006. [Citace: 26. 4. 2016.] Dostupné na: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2006/4/nazvat-veci-pravym-jmenem/>. ISSN 0418-5129.
- KAVICKÝ, Vladimír, JANGL, Štefan a GAŠPIERIK, Libor. 2015.** *TERORIZMUS HROZBA DOBY*. Vydavatel'stvo Citadella, 1. vydání, 2015. str. 336. ISBN 978-80-89628-84-1.
- Kolektiv autorů. 2015.** *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. str. 23. ISBN 978-80-7441-005-5.
- KOVÁŘ, Milan. 2009.** *Protiteroristické operace na záchranu rukojmích*. Tajný archiv. Praha: MLADÁ FRONTA, 2009. str. 144 + 8 str. obrazové přílohy. Sv. VIII. ISBN 978-80-204-1878-4.
- KRÖMER, Antonín a PAULUS, František. 2016.** *Analýza hrozeb pro Českou republiku*. In *112*, 2/2016, str. 34. ISSN 1213-7057

- MAREŠ, Miroslav. 2005.** *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. str. 476. ISBN 80-903333-8-9.
- MIKA, Otakar J. 2003.** *Současný terorismus*. 1. vydání. Praha: TRITON, 2003. str. 92. ISBN 80-7254-409-8.
- MIKA, Otakar. J. a ŘÍHA, Milan. 2011.** *Ochrana obyvatelstva před následky použití zbraní hromadného ničení*. 1. vydání. Brno: Námořní akademie České republiky s.r.o., 2011. str. 148. ISBN 978-80-87103-31-9.
- MINISTERSTVO VNITRA. 2013.** *Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013*. Praha, Česká republika, 2013. Strategie. UV ČR ze dne 20. března 2013 č. 200, [Citace: 29. 3. 2016.] Dostupné na: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>.
- MV-GŘ HZS ČR. 2013.** *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. 1. vydání. Praha, 2013., str. 75. ISBN 978-80-86466-50-7.
- PANTUCCI, Raffaello. 2011.** What Have We Learned about Lone Wolves from Anders Behring Breivik? In *Perspectives on terrorism*, Volume 5, Issues 5-6, str. 43-50. [Citace: 2. 5. 2016.] Dostupné na: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/articles/issues/PTv5i5.pdf>. ISSN 2334-3745.
- PROCHÁZKOVÁ, Dana. 2014.** *BOJ PROTI TERORISMU Projekt EU: Improving Security by Democratic Participation - ISDEP*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta dopravní, 2014. str. 200. ISBN 978-80-01-05568-7.
- ROBERTS, Bertrade. 2001.** IRA: Počátky a teror do roku 1976; Nacionalistický teror v severním Irsku v letech 1976 - 2000. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.
- ŘEHÁK, David, FOLTIN, Pavel a STOJAR, Richard. 2008.** *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. 1. vydání. Praha: MO ČR- Avis, 2008. ISBN 978-80-7278-443-1.
- SCHMID, Alex P. 2001.** Problémy s definováním terorismu. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.
- STRMISKA, Maxmilián. 2001.** *TERORISMUS A DEMOKRACIE Pojetí a typologie subverzivního teroristického násilí v soudobých demokraciích*. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, 2001. str. 103. Sv. IV. ISBN 80-210-2755-X.
- THE SOUFAN GROUP. 2015.** *Foreign Fighters in Syria and Iraq - An Updated Assessment of the Flow of Foreign Fighters into Syria and Iraq*. New York, 2015. str. 25. [Citace: 26. 4. 2016.] Dostupné na: <http://soufangroup.com/foreign-fighters/>.
- TŮMA, Miroslav a kol. 2004.** *Nešíření zbraní hromadného ničení v kontextu aktuálních otázek mezinárodní bezpečnosti a boje proti terorizmu*. Brno: Ústav strategických studií Univerzity obrany. 2004. str. 233. ISBN 80-85960-90-7.
- WEISS, Michael a HASSAN, Hassan. 2015.** *Islámský stát - Uvnitř armády teroru*. Brno: Albatros Media a.s., 2015. str. 255. ISBN 978-80-264-0883-3.

WILKINSON, Paul. 2001. Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu. In *Světový terorismus: encyklopedie*. Kolektiv autorů. 1. vydání. Praha: Svojtka & Co., 2001. str. 536. ISBN 80-7237-340-4.

ZEMAN, Jan. 2002. *Terorismus, historicko - psychologická studie*. Psychologická setkávání. Praha: TRITON, s.r.o., 2002. str. 166. Sv. 3. ISBN 80-7254-305-9.

Internetové zdroje

7/7 inquests: Emergency delays 'did not cause deaths'. *BBC News*. [Online] 6. 5. 2011. [Citace: 29. 3. 2016.] <http://www.bbc.com/news/uk-13308371>.

A RAND NATIONAL DEFENSE RESEARCH INSTITUTE PROJECT. 2016. Database of Worldwide Terrorism Incidents. Terrorism Database Search, Fatalities resulting from selected terrorist incidents. [Citace: 2. 5. 2016.] <http://smapp.rand.org/rwtid/search.php>

Attentats : la femme qui s'est fait exploser était la cousine d'Abdelhamid Abaaoud. *Le Point.fr*. [Online] 18. 11. 2015. [Citace: 4. 5. 2016] http://www.lepoint.fr/societe/en-direct-attentats-fusillade-a-saint-denis-le-9e-terroriste-cible-18-11-2015-1982539_23.php.

Attentats de Paris: le bilan s'alourdit à 130 morts. *Le Figaro*. [Online] 20. 11. 2015. [Citace: 27. 4. 2016.] <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2015/11/20/97001-20151120FILWWW00198-attentats-de-paris-le-bilan-s-alourdit-a-130-morts.php>.

Attentats du 13 novembre : Assaut à Saint-Denis, prolongation de l'état d'urgence, COP21 : les informations de la journée. *Le Monde.fr*. [Online] 18. 11. 2015. [Citace: 4. 5. 2016] http://www.lemonde.fr/attaques-a-paris/article/2015/11/18/un-assaut-policier-en-cours-a-saint-denis-dans-le-cadre-de-l-enquete-sur-les-attentats-du-13-novembre_4812248_4809495.html.

Bezpečnostní opatření zavedly Evropa i USA. *Novinky.cz*. [Online] 7. 7. 2005. [Citace: 11. 4. 2016.] <http://www.novinky.cz/zahranicni/60215-bezpecnostni-opatreni-zavedly-evropa-i-usa.html>.

BLÁHOVÁ, Iva. 2001. BBC: Česká redakce: Svět pod lupou: Reakce světových politiků. *BBC: Česká redakce*. [Online] 12. 11. 2001. [Citace: 14. 3. 2016.] <http://www.bbc.co.uk/czech/lupasvet/224.shtml>.

Britské listy. 2005. Britské listy: Násilný útok na Londýn: V Londýně zahynulo více než 50 osob. *Britské listy*. [Online] 7. 7. 2005. [Citace: 22. 3. 2016.] <http://blisty.cz/art/24029.html#sthash.5vnHFvZF.dpuf>.

CASCIANI, Dominic. 2011. BBC News: How well did the 7/7 emergency services respond? *BBC News*. [Online] 3. 3. 2011. [Citace: 29. 3. 2016.] <http://www.bbc.com/news/uk-12636731>.

- Cavale, extradition, procès... Les questions après l'arrestation de Salah Abdeslam. *lefigaro.fr*. [Online] 19. 3. 2016 . [Citace: 4. 5. 2016] <http://www.lefigaro.fr/actualite-france/2016/03/19/01016-20160319ARTFIG00072-cavale-extradition-proces-les-questions-apres-l-arrestation-de-salah-abdeslam.php>.
- DOHNAL, Martin. 2015.** Hollande: Budeme nelítostní. Jsou to jen slova? *denik.cz*. [Online] 16. 11. 2015. [Citace: 14. 4. 2016.] http://www.denik.cz/ze_sveta/hollande-budeme-nelitostni-jsou-to-jen-slova-20151116.html.
- EICHLER, Jan. 2015.** Vědecká kavárna 2015 s Janem Eichlerem. *IIR Prague* [Online] 10. 11. 2015. [Citace: 28. 4. 2016.] <https://www.youtube.com/watch?v=5H-tZELyvEg&index=8&list=PLoQ9xYQcC9Qg9TG-uazR9EmP6UVsRP63Z>
- ETA odpovědnost za masakr odmítla. *idnes.cz*. [Online] 12. 3. 2004. [Citace: 10. 3. 2016.] http://zpravy.idnes.cz/eta-odpovednost-za-masakr-odmitla-drc-/zahranicni.aspx?c=A040312_190104_zahranicni_mad.
- European Police Office. 2009.** TE - SAT 2007: EU TERRORISM SITUATION & TREND REPORT. *EUROPOL*. [Online] 1. 1. 2009. [Citace: 4. 4. 2016.] <https://www.europol.europa.eu/content/publication/te-sat-2007-eu-terrorism-situation-trend-report-1467>.
- Evropská rada. 2015.** Boj EU proti terorismu. *Evropská rada: Rada Evropské unie*. [Online] 20. 7. 2015. [Citace: 3. 5. 2016.] <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>.
- FAIOLA, Anthony a MEKHENNET, Souad. 2015.** French officials think as many as 20 plotters may be behind Paris attacks. *The Washington Post*. [Online] 16. 11. 2015. [Citace: 4. 5. 2016] https://www.washingtonpost.com/world/french-police-detain-7-for-questioning-in-paris-siegethe-latest-from-paris/2015/11/15/7600c208-8b38-11e5-bd91-d385b244482f_story.html?tid=pm_world_pop_b.
- France PM: Curfews to stem riots. *CNN* [Online] 7. 11. 2005. [Citace: 29. 4. 2016.] <http://web.archive.org/web/20051125161143/http://www.cnn.com:80/2005/WORLD/europe/11/07/france.riots/index.html>
- Good Cop, Bad Cop: Islamic State Critiques Muslim Brotherhood in New Magazine. *The Counter Jihad Report*. [Online] 13. 4. 2016. [Citace: 26. 4. 2016.] <https://counterjihadreport.com/tag/dabiq-14/>.
- HAMILOS, Paul. 2007.** The worst Islamist attack in European history. *The Guardian*. [Online] 31. 10. 2007. [Citace: 10. 3. 2016.] <http://www.theguardian.com/world/2007/oct/31/spain>.
- HM Government. 2011.** Coroner's Inquests into the London Bombings of 7 July 2005, Government response to the Report under Rule. *Webarchive: Nationalarchives*. [Online] 2011. [Citace: 29. 3. 2016.] <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20120216072438/http://7julyinquests.independent.gov.uk/docs/responses-rule43/government.pdf>.

- CHARB a NICOLINO, Fabrice. 2015.** "Charlie Hebdo" n'est pas raciste ! *Le Monde*. [Online] 7. 1. 2015. [Citace: 26. 4. 2016.] http://www.lemonde.fr/idees/article/2013/11/20/non-charlie-hebdo-n-est-pas-raciste_3516646_3232.html.
- KLUSÁČEK, Jan. 2006.** Transatlantické spojení a boj proti terorismu: Výzvy jednadvacátého století očima Nile Gardinera. *Revuepolitika*. [Online] 20. 10. 2006. [Citace: 8. 4. 2016.] <http://www.revuepolitika.cz/clanky/468/transatlanticke-spojencvi-a-boj-proti-terorismu>.
- KOCOUREK, Milan. 2007.** Český rozhlas: Zprávy: Za zastřelení nepravého teroristy hrozí londýnské policii neomezená pokuta. *Český rozhlas*. [Online] 1. 11. 2007. [Citace: 4. 4. 2016.] http://www.rozhlas.cz/zpravy/zahranici/_zprava/394346.
- KOPECKÝ, Václav. 2016.** Francie plánuje ukončení mise ve Středoafričské republice. *Armádní noviny*. [Online] 19. 2. 2016. [Citace: 30. 4. 2016.] <http://www.armadinoviny.cz/francie-planuje-ukonceni-mise-ve-stredoafricke-republice.html>
- LAURENT, Olivier. 2015.** 70 Million People Shared Their Prayers for Paris on Instagram This Weekend. *TIME*. [Online] 16. 11. 2015. [Citace: 15. 4. 2016.] <http://time.com/4114288/paris-instagram/>.
- London Ambulance Service. 2013.** London bombings in 2005. *London Ambulance Service*. [Online] 5. 7. 2013. [Citace: 29. 3. 2016.] http://www.londonambulance.nhs.uk/about_us/what_we_do/dealing_with_major_incidents/london_bombings_in_2005.aspx.
- LOUIS, Jean-Philippe. 2015.** Qui était Abdelhamid Abaaoud ? *Les Echos*. [Online] 16. 11. 2015. [Citace: 4. 5. 2016] http://www.lesechos.fr/16/11/2015/lesechos.fr/021481632688_qui-etait-abdelhamid-abaaoud--.htm.
- MADAULE, Stéphane. 2014** Francie v České republice: Zahraniční politika: zachovává si Francie stále svůj vliv? *Velvyslanectví Francie v Praze*. [Online] 29. 8. 2014. [Citace: 30. 4. 2016.] <http://www.france.cz/Zahranicni-politika-zachovava-si>.
- Madrid bombings: Defendants. *BBC News*. [Online] 17. 6. 2008. [Citace: 14. 3. 2016.] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4899544.stm>.
- NEKVAPILOVÁ, Vlasta. 2014.** Teroristický útok v Madridu – 10 let poté. In *Medicína Katastrof 2014*. [Online] 27. 11. 2014. [Citace: 17. 3. 2016.] <http://www.zsa.cz/katastrofy2014/Nekvapilova.pdf>.
- NOVÁKOVÁ, Lucie. 2016.** Obrana a bezpečnost: Vláda schválila systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem. *statnisprava.cz*. [Online] 26. 1. 2016. [Citace: 30. 3. 2016.] http://www.statnisprava.cz/rstsp/clanky.nsf/i/vlada_schvalila_system_vyhlasovani_stupu_ohrozeni_terorismem_16012610_32864881.

- Paris attacks: What happened on the night. *BBC News*. [Online] 9. 12. 2015. [Citace: 14. 4. 2016.] <http://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>.
- Poprvé v historii – EU aktivuje kvůli Francii článek o pomoci napadenému státu. *Česká televize*. [Online] 17. 11. 2015. [Citace: 29. 4. 2016.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1620413-poprve-v-historii-eu-aktivuje-kvuli-francii-clanek-o-pomoci-napadenemu-statu>.
- Přesně 911 dní po 11. září 2001 teroristé udeřili v Madridu. *Česká televize*. [Online] 11. 3. 2009. [Citace: 10. 3. 2016.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1460844-presne-911-dni-po-11-zari-2001-teroriste-uderili-v-madridu>.
- Série výbuchů v Londýně má nejméně 37 obětí. *BBC CZECH.com*. [Online] 7. 7. 2005. [Citace: 23. 3. 2016.] http://www.bbc.co.uk/czech/britain/story/2005/07/050707_uk_lnd_blast_1730.shtml.
- SHAMMAS, John. 2015.** Anonymous hacker reveals how they will destroy ISIS and its ability to carry out terror attacks. *Mirror*. [Online] 1. 12. 2015. [Citace: 4. 5. 2016.] <http://www.mirror.co.uk/news/world-news/anonymous-vs-isis-hacker-reveals-6931331>.
- SOLOMON, Erika, CHAZAN, Guy a JONES, Sam. 2015.** Isis Inc: how oil fuels the jihadi terrorists. *The Financial Times*. [Online] 14. 10. 2015. [Citace: 27. 4. 2016.] <https://next.ft.com/content/b8234932-719b-11e5-ad6d-f4ed76f0900a#axzz3t045orNV>.
- STRAŠÍKOVÁ, Lucie. 2008.** Španělsko těsně před volbami v roce 2004 zažilo nejhorší teroristický útok v dějinách. *Česká televize*. [Online] 11. 3. 2008. [Citace: 14. 3. 2016.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1460813-spanelsko-tesne-pred-volbami-v-roce-2004-zazilo-nejhors-teroristicky-utok-v-dejinach>.
- Strůjce atentátů v Londýně odsoudili na 33 let. *Novinky.cz*. [Online] 20. 11. 2007. [Citace: 4. 4. 2016.] <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/127256-strujce-atentatu-v-londyne-odsoudili-na-33-let.html>.
- Španělsko na minutu ztichlo. *iDNES.cz*. [Online] 12. 3. 2004. [Citace: 10. 3. 2016.] http://zpravy.idnes.cz/zahranicni.aspx?r=zahranicni&c=A040312_101807_zahranicni_jpl&t=A040312_101807_zahranicni_jpl&r2=zahranicni.
- Teroristické útoky na šesti místech Paříže minutu po minutě. *LIDOVKY.cz*. [Online] 15. 11. 2015. [Citace: 14. 4. 2016.] http://www.lidovky.cz/teroristicke-utoky-na-vesti-mistech-v-jednu-noc-pariz-je-v-soku-pvs-/zpravy-svet.aspx?c=A151114_135607_ln_zahranici_mct.
- Timeline of the 7 July attacks. *BBC News*. [Online] 11. 7. 2006. [Citace: 24. 3. 2016.] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk/5032756.stm>.
- Timeline: How Norway's terror attacks unfolded. *BBC.com*. [Online] 17. 4. 2012. [Citace: 2. 5. 2016.] <http://www.bbc.com/news/world-europe-14260297>.

Seznam symbolů a zkratek

ARS	<i>Alternative Remittance System</i> , alternativní systém peněžní úhrady
BCHL	bojová chemická látka
CIRA	<i>Continuity IRA</i>
ETA	<i>Euskadi Ta Askatasuna</i> , Baskicko a svoboda
IRA	Irská republikánská armáda
IS	Islámský stát, Daeš
ISIL	Islámský stát v Iráku a Levantě
LAS	<i>London Ambulance Service</i>
MI5	<i>Military Intelligence, Section 5</i>
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i> , Severoatlantická aliance
OIRA	<i>Official IRA</i>
PIRA	<i>Provisional IRA</i>
RIRA	<i>Real IRA</i>
ZHN	zbraně hromadného ničení

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Komunikační čtverec.....	12
Obrázek 2 - Stupně ohrožení.....	24
Obrázek 3 - Mapa útoků - Madrid.....	29
Obrázek 4 - Mapa útoků - Londýn.....	33
Obrázek 5 - Mapa útoků - Paříž 1.....	41
Obrázek 6 - Mapa útoků - Paříž 2.....	41
Obrázek 7 - Porovnání počtů mrtvých a raněných.....	47

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Srovnání útoků.....	46
Tabulka 2 - Posouzení útoků z hlediska komunikační strategie.....	47

Seznam příloh

Příloha 1 - Seznam současných teroristických organizací	
Příloha 2 - Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem	
Příloha 3 - Klíčové pasáže z Khanova videa odvysílaného 1.9.2005	
Příloha 4 - Obrazová příloha	

Vlastní přílohy

Příloha 1 – Seznam současných teroristických organizací

Abdallah Azzam Brigades (AAB)
Abu Nidal Organization (ANO)
Abu Sayyaf Group (ASG)
Al-Aqsa Martyrs Brigade (AAMB)
Ansar al-Dine (AAD)
Ansar al-Islam (AAI)
Ansar al-Shari'a in Benghazi (AAS-B)
Ansar al-Shari'a in Darnah (AAS-D)
Ansar al-Shari'a in Tunisia (AAS-T)
Ansar Bayt al-Maqdis (ABM)
Army of Islam (AOI)
Asbat al-Ansar (AAA)
Aum Shinrikyo (AUM)
Basque Fatherland and Liberty (ETA)
Boko Haram (BH)
Communist Party of Philippines/New People's Army (CPP/NPA)
Continuity Irish Republican Army (CIRA)
Gama'a al-Islamiyya (IG)
Hamas
Haqqani Network (HQN)
Harakat ul-Jihad-i-Islami (HUJI)
Harakat ul-Jihad-i-Islami/Bangladesh (HUJI-B)
Harakat ul-Mujahideen (HUM)
Hizballah
Indian Mujahedeen (IM)
Islamic Jihad Union (IJU)
Islamic Movement of Uzbekistan (IMU)
Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)
Jama'atu Ansarul Muslimina Fi Biladis-Sudan (Ansaru)
Jaish-e-Mohammed (JEM)
Jemaah Ansharut Tauhid (JAT)
Jemaah Islamiya (JI)
Jundallah
Kahane Chai
Kata'ib Hizballah (KH)
Kurdistan Workers' Party (PKK)
Lashkar e-Tayyiba
Lashkar i Jhangvi (LJ)

Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE)
Libyan Islamic Fighting Group (LIFG)
Mujahidin Shura Council in the Environs of Jerusalem (MSC)
Al-Mulathamun Battalion (AMB)
National Liberation Army (ELN)
Palestine Islamic Jihad – Shaqaqi Faction (PIJ)
Palestine Liberation Front – Abu Abbas Faction (PLF)
Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP)
Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC)
Al-Nusrah Front (ANF)
Al-Qa'ida (AQ)
Al-Qa'ida in the Arabian Peninsula (AQAP)
Al-Qa'ida in the Islamic Maghreb (AQIM)
Real IRA (RIRA)
Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC)
Revolutionary Organization 17 November (17N)
Revolutionary People's Liberation Party/Front (DHKP/C)
Revolutionary Struggle (RS)
Al-Shabaab (AS)
Shining Path (SL)
Tehrik-e Taliban Pakistan (TTP)

Zdroj: Country Reports on Terrorism 2014 (2015)

Příloha 2 - Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem

Kategorie nebezpečí		Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem	Gesce
naturogenní	abiotické	Dlouhodobé sucho	MŽP, MZe, MV
		Extrémně vysoké teploty	MŽP
		Přívalová povodeň	MŽP, MV, MZe
		Vydatné srážky	MŽP, MV
		Extrémní vítr	MŽP, MV
		Povodeň	MŽP, MV, MZe
	biotické	Epidemie	MZd
		Epifytie	MZe
		Epizootie	MZe
antropogenní	technologenní	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	MZe, MPO
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	ČTÚ, MPO
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury	NBÚ, MV
		Zvláštní povodeň	MZe, MV, MŽP
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	MŽP, MV, SÚJB
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	MZe
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	MPO, MV
		Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	SSHR, MPO
		Radiační havárie	SÚJB, MV
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	MPO, MV
	sociogenní	Migrační vlny velkého rozsahu	MV, MZV
		Narušování zákonitosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	MV
	ekonomické	Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	MF, ČNB

Zpracováno dle KRÖMER, a další (2016).

Příloha 3 - Klíčové pasáže z Khanova videa odvysílaného 1.9.2005

„Our driving motivation doesn't come from tangible commodities that this world has to offer.

Our religion is Islam – obedience to the one true God, Allah, and following the footsteps of the final prophet and messenger Mohammed ...This is how our ethical stances are dictated.

Your democratically elected governments continuously perpetuate atrocities against my people all over the world. And your support of them makes you directly responsible, just as I am directly responsible for protecting and avenging my Muslim brothers and sisters.

Until we feel security, you will be our targets. And until you stop the bombing, gassing, imprisonment and torture of my people we will not stop this fight. We are at war and I am a soldier. Now you too will taste the reality of this situation ....

I myself, I make du'a to Allah....to raise me amongst those whom I love like the prophets, the messengers, the martyrs and today's heroes like our beloved Sheikh Osama Bin Laden, Dr Ayman al-Zawahiri and Abu Musab al-Zarqawi and all the other brothers and sisters that are fighting in the ...of this cause.”

Zdroj: House of Commons (2006).

„Naše hlavní motivace nevychází z materiálních statků, které nabízí tento svět.

Naše náboženství je islám – poslušnost jedinému opravdovému bohu, Allahu, a následování cesty svrchovaného proroka a posla Mohammeda... Tímto způsobem jsou utvářeny naše etnické hodnoty.

Vaše demokraticky zvolené vlády bez ustání páchají zvěrstva na mém národu všude po světě. Tím, že jim zachovávejte svojí podporu, se stáváte přímo odpovědnými, stejně jako já nesu odpovědnost za ochranu a mstu svých muslimských bratrů a sester.

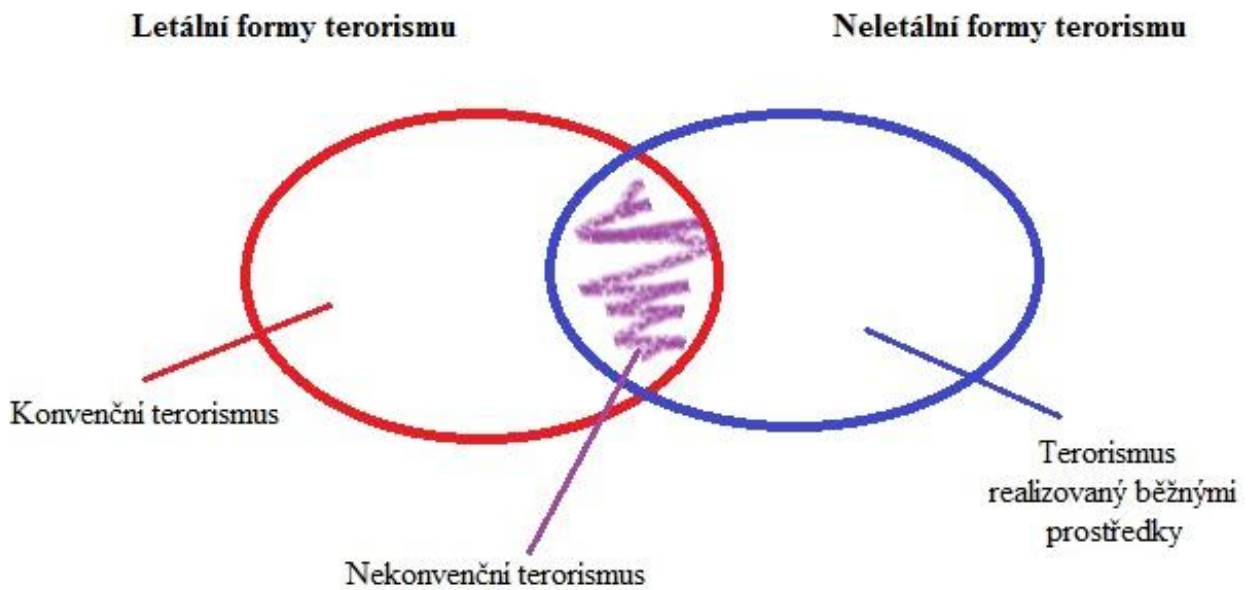
Dokud se nebudeme cítit v bezpečí, budete naším cílem. A dokud nepřestane bombardování, otravy plynem, mučení a věznění našich lidí, nepřestaneme bojovat. Jsme ve válce a já jsem voják. Nyní se i ty stáváš aktérem této hry.

Skládám du'a Allahovi...abych sám sebe pozdvihнул mezi ty, které uctívám jako proroky, posly, mučedníky a novodobé hrdiny, jako je náš milovaný vůdce Šejk Osama Bin Laden, Dr Ayman al-Zawahiri a Abu Musab al-Zarqawi a všichni ostatní bratři a sestry, kteří bojují za naši pravdu.“

Překlad: Vlastní.

Příloha 4 - Obrazová příloha

Vztah letálních a neletálních forem terorismu, (kapitola 3.3). Zpracováno dle FOLTIN a ŘEHÁK (2005).

Oficiální logo ETA, (kapitola 3.4.1).

Zdroj: www.newworldsummit.eu/wp-content/uploads/2012/04/ETA.png,

www.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/22/ETA_Pasajes_2003_06_28.jpg

Graffiti ve Španělsku, (kapitola 3.4.1).

Graffiti IRA v Belfastu, (kapitola 3.4.2). Zdroj: www.s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/bf/56/70/bf5670dc6e3f4eef09236685a1b270e3.jpg

Oficiální vlajka IS (kapitola 3.4.3). Zdroj: www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-flag-what-do-the-words-mean-and-what-are-its-origins-10369601.html

Obálky časopisu *Dabiq* (kapitola 3.4.3). Zdroj: (BARRETT, 2014)

Logo “Peace for Paris” od umelce Jeana Juliena, (kapitola 6.3.5).